DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 45 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Lapkričio - November 19, 1993 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 $ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

-- **Lietuvos Respublikos** Vyriausybė patvirtino taikomąjį minimalų gyvenimo lygį - 40 litų per mėnesį vienam Lietuvos Respublikos gyventojui, minimalią mėnesinę algą - 44 litus ir minimalų valandinį atlygį - 0,26 lito, valstybės remiamas pajamas - 36 litus vienam šeimos nariui per mėnesį ir pajamų garantiją - 16 litų per mėnesį.

-- **Lietuvos ir Baltarusijos** vyriausybinės delegacijos susitarė dėl sienos. Nuo šiol Adutiškio geležinkelio stotis ir jos 5,6 hektaro priklausys Lietuvos Respublikai, o Baltarusijai 99 metams išnuomojama "Belorusj" sanatorija Druskininkuose.

-- **Lietuvos Prezidentas** A. Brazauskas lapkričio 4 d. Maskvoje sustiko su Rusijos prezidentu B. Jelcin. Susitikimas truko 40 minučių. Konkrečiai buvo kalbėta apie 20 rengiamų dvišalių sutarčių pasirašymą. Rusijos premjeras Viktor Černomirdyn atvyks lapkričio 14 arba 15 dieną į Vilnių pasirašyti prekybos ir ekonomikos bendradarbiavimo sutartį ir dvišales sutartis aktualiausiais klausimais.

-- **JAV kultūros** centras Vilniuje bus atidarytas ateinančių metų pradžioje. Jis įsikurs Vilniaus senamiestyje.

-- **Kauno aviakompanijos** "Lietuva" lėktuvai nuo lapkričio 10 d. tris kartus į savaitę pradėjo skraidyti maršrutu Kaunas-Palanga-Hamburgas. Lietuvos piliečiams bilietas iš Kauno į Hamburgą kainuoja 520 litų, o iš Palangos - 500 litų.

-- **Vytauto Landsbergio** fondas paskyrė $10 tūkstančių Vilniaus universitetinės vaikų klinikos ortopedinės chirurgijos skyriui ortopedinės chirurgijos įrangai įsigyti.

-- **Pirmasis bedarbių** klubas Lietuvoje įkurtas prie Kauno miesto darbo biržos. Jame jau kelios dešimtys bedarbių.

-- **Vizų režimas** į Ukrainą vykstantiems Lietuvos piliečiams (Lietuvai pageidaujant) atidėtas iki lapkričio 22 d.

-- **Vilniaus operos** ir baleto teatras ateinančių metų rudenį pakvies į Valdo Jakubėno baleto "Vaivos juosta" premjerą. Šiuo spektakliu bus paminėta šio išeivijos kompozitoriaus gimimo sukaktis.

-- **Nustatytas Lietuvos** Respublikos Vyriausybės atstovų regionuose atlyginimų koeficientas - 6,9 minimalios mėnesio algos dydžio.

-- **Vilniaus madų** dienos "In vogue" vyksta Lietuvos operos ir baleto teatre lapkričio 16-20 dienomis. Dienose pateikta 10 lietuviškų kolekcijų.

-- **Populiariausios duonos** rūšys nuo lapkričio 10 d. vėl pabrango Vilniuje. Už "Bočių" kepalėlį dabar reikės mokėti 1,20 Lt, "Dzūkų" - 1,10 Lt, "Palangos" - 70 centų. Kol kas pabrango tik ruginių miltų kepiniai. Tačiau kvietinių miltų produkcija po 10% per mėnesį brangsta net du kartus.

-- **Lietuvos vyriausybė** aprobavo Lietuvos Plėtros Banko statuto projektą ir pateikė jį svarstyti Seimui. Pagal jį, banko steigėjai bus Europos Rekonstrukcijos ir Plėtros Bankas ir Lietuvos finansų ministerija.

AMBASADORIUS ST. LOZORAITIS IŠVYKO Į ROMĄ

— Iš Lietuvos Respublikos ambasados Washingtone lapkričio 11 d. gauti pranešimai —

Lapkričio 11 d. ambasadorius Stasys Lozoraitis su žmona Daniela išvyko iš Washingtono į Romą, kur p. Lozoraitis eis Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Italijoje pareigas.

Antradienį, lapkričio 9 d., JAV Valstybės departamente įvyko Ambasadoriui Lozoraičiui skirtas pagerbimas. Jame dalyvavo aukšti JAV Valstybės departamento pareigūnai ir, šalia S. Lozoraičio, trys ambasadoriai - Estijos ir Latvijos ambasadoriai JAV-oms ir JAV ambasadorius Lietuvai. Atsisveikinimo žodį tarė Valstybės departamento sekretoriaus pavaduotojas Europos ir Kanados reikalams Alexander Vershbow. Jis S. Lozoraičiui įteikė padėkos raštą, pasirašytą Valstybės Sekretoriaus Warren Christopher (teksto vertimas pateikiamas dešinėje).

Kol naujasis Lietuvos ambasadorius JAV-oms Alfonsas Eidintas atvyks į Washingtoną, ambasados reikalus nuo lapkričio 12 d. tvarkys laikinasis reikalų patikėtinis Jonas Paslauskas.

Lietuvos Respublikos Ambasadorius Stasys Lozoraitis. Liudo Tamošaičio nuotrauka.

Lietuvos Ambasados Washingtone darbuotojų KREIPIMASIS Į LIETUVIUS

Lietuvos Ambasada Washingtone jau 70 metų atstovauja laisvą Lietuvą, išsaugojusi nepriklausomybės liepsnelę tamsiausiais Lietuvai metais ir kilusi į darbą, prašvitus mūsų krašto Atgimimui. Šiandies, praėjus trims su puse metų, kai Lietuva savarankiškai atstatė savo nepriklausomybę ir dviems metams po Sovietų Sąjungos sugriuvimo, šios, dar iš senų laikų atstovavusios laisvą Lietuvą ambasados raktai ramiai perduoti tiems, kurie savo gyvenime be tarybinės nežinojo kitos Lietuvos.

Dabartinei Lietuvos valdžiai Ambasadorius S. Lozoraitis yra didžiausias priešas. Grįžus iš prezidentinės kampanijos Lietuvoje į Washingtoną, Stasys Lozoraitis ir jo štabas buvo apkaltinti nekompetetingais, nenorinčiais bendradarbiauti ir nedirbančiais pagal valdžios reikalavimus. Buvo ignoruojami jo nuolatiniai pasiūlymai atsiųsti į Washingtoną diplomatus iš Lietuvos. Neįvertintas jo sąžiningas darbas, nes nebuvo pateiktas biurokratiniuose ir pompastiškuose rėmuose. Neįskaitoma buvo ir išeivijos finansinė parama LR Ambasadai Washingtone. Tik Ambasadoriaus S. Lozoraičio dėka jo postas esamomis aplinkybėmis perduodamas tvarkingai ir profesionaliai.

Šiandieninė LR vyriausybė, susidorodama su Ambasadoriumi S. Lozoraičiu, tikisi sudaryti įspūdį, jog Ambasadoje Washingtone vyksta eilinės administracinės permainos ir laukia tolesnės finansinės ir moralinės lietuvių išeivių paramos.

Mes, žemiau pasirašę Lietuvos Ambasados Washingtone darbuotojai, protestuodami prieš politinę avantiūrą, kuomet neetiškai ir amoraliai elgiamasi su Ambasadoriumi S. Lozoraičiu, atsisakome prisidėti prie šių LR vyriausybės veiksmų ir būti šios negražios akcijos dalimi, užversime paskui save ambasados duris kartu su didžiai gerbiamu Ambasadoriumi S. Lozoraičiu.

Angelė Bailey, Angela S. Bailey
Daiva Čarneckienė, Daiva Čarneckienė
Teresė Landsbergienė, Teresė L. Landsbergienė
Meilė Mickienė, Meilė Mickienė
Danutė Vaičiulaitytė Nourse, Danutė Vaičiulaitytė Nourse
Raimundas Ražanauskas, Raimundas Ražanauskas
Arijana Samsonienė, A. Samsonienė
Danelė Vidutienė. Danelė Vidutienė

1993 m. lapkričio mėn. 11 d.

Vilniuje 1993 m. spalio 29 d. pašventinta nauja Lietuvos kariuomenės vėliava. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVIŲ FONDO DERLIAUS ŠVENTĖ

Lietuvių Fondas lapkričio 6 d. surengė tradicija tapusį rudeninį pokylį Martinique salėje, kur dalyvavo apie 300 svečių. Jų tarpe Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza, PLB pirm. Bronius Nainys, Vyt. Kamantas, Dovydas Mackevičius, rašyt. Jonas Mikelinskas iš Lietuvos ir kt.

Programai vadovavo jaunesnės kartos atstovė Ramona Steponavičiūtė, kuri pakvietė tarti žodį L.F. valdybos pirm. Povilą Kilių. Pirmiausia jis pasveikino visus dalyvius ir priminė, kad reikia palaikyti Lietuvių Fondą, kuris ypač reikšmingai remia lietuvybę ne tik čia, JAV-se, bet ir visame pasaulyje. Jis tikisi, kad visų mūsų tikslas — sukaupti 10 milijonų dol. — bus pasiektas.

Toliau kun. Viktoras Rimšelis sukalbėjo maldą, prašydamas Dievą laiminti visus, čia susirinkusius, L.F. valdybą ir tas gėrybes, kuriomis mes galime pasinaudoti iš Jo malonės.

Pasistiprinus vėl buvo iškviestas P. Kilius ir Pelno skirstymo pirm. Marija Remienė. Jiedu pranešė, kad šiemet Lietuvių Fondas paskyrė jaunimo stipendijoms net $75,900. Jas gavo 55 studentai, 35 iš Lietuvos, 7 iš Vasario 16-osios gimnazijos moksleiviai. Buvo iškviesti tie stipendijas gavę studentai, kurie čia dalyvavo. Po to kalbėjo Tarybos pirm. St. Baras ir Standart Fed. banko valdytojas Dovydas Mackevičius.

St. Baras prisipažino, kad Dovydas 35-rius metus buvo jo viršininkas ir šiandien jis įteikė L. Fondui $2,500 čekį. St. Baras ypač jam dėkojo už šį ir ankstesnes jo aukas ir paskelbė, kad dar gauta $500 auka iš dr. Tomo Kisieliaus. Baigdamas jis dėkojo gausiems svečiams, kuriuos pavadino rinktiniais visuomenės nariais, nuolat remiančiais Lietuvių Fondą. Taip pat padėkojo kun. V. Rimšeliui už maldą, pristatė L. F. įkūrėją dr. A. Razmą ir pirmąjį L. F. valdybos pirm. Teodorą Blinstrubą. St. Baras tarė nuoširdų ačiū radijo valandėlių vedėjams, lietuviškai spaudai, "Draugo" red. Danutei Bindokienei. Paskelbė, kad Ant. Juodvalkio redaguojamas II-sis Vardyno tomas greit išvys dienos šviesą. Pagal jį, Lietuvių Fondas kasmet švenčia du svarbius momentus: derliaus šventę rudenį ir pavasarinę sėją.

Baigiant programą, R. Steponavičiūtė pranešė, kad kita derliaus šventė įvyks 1994 m. spalio 29 d., kartu kvietė visus įsijungti į nuotaikingą šokių sūkurį prie šaunios Ričardo Soko orkestro muzikos.

Apol. P. Bagdonas

Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės Departamentas

PADĖKOS RAŠTAS

Lietuvos Respublikos Ambasadoriui STASIUI LOZORAIČIUI

Ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui su dideliu susižavėjimu bei gilia padėka už pasiaukojantį darbą puoselėjant demokratiją bei tarptautinę pagarbą laisvei per daugiau nei pusę amžiaus išskirtinės tarnybos tiek esant humanistu, tiek ir vyresniuoju Lietuvos diplomatų korpuso nariu. Remdamas laisvą, nepriklausomą Lietuvą per tamsiausius Sovietų okupacijos metus, o taip pat per triumfuojantį Lietuvos grįžimą į demokratinių tautų šeimą, Jūs su užsidegimu diegėte tai Amerikos ir tarptautinės visuomenės sąmonėje. Mes didžiai įvertiname Jūsų profesionalumą garbingoje visuomenės tarnyboje, turinčioje tradicijas Jūsų šeimoje. Mes taip pat pagerbiame Jūsų nenugalimą pasiaukojimą žmogaus teisių sampratai, kuomet rizikavote savo asmeniniu gyvenimu ir laisve. Jūsų drąsa ir puikus darbas yra tikro patrioto ir pasaulio piliečio pavyzdžiai.

Warren Christopher
Valstybės Sekretorius

1993 metų birželis

— **Lietuvos ir Danijos** kelių direkcinių generalinių direktorių susitarimas buvo pasirašytas 1991 m. pabaigoje Kopenhagoje. Juo remiantis nuo šių metų spalio Lietuvoje pradėjo darbą danų ekspertų grupė, kurios programoje — kelių ir tiltų priežiūra, kelių valdymo strategija, eismo saugumas, finansavimas, mokymas. Visa tai bus per pusmetį surinkta į duomenų banką ir įvesta į kompiuterių sistemą.

Lietuvos Paštas - monopolistas

Lietuvoje jau gana seniai vyksta, rodos, nematomas karas - tarp didžiausių Lietuvos dienraščių ir valstybinės monopolistinės įmonės "Lietuvos Paštas", pristatančios laikraščius prenumeratoriams į namus.

Paskutiniuoju metu valstybės kontrolės departamento darbuotojai nustatė tikras laikraščių platinimo kainas. Tai įvyko tik po to, kai stambiausi Lietuvos dienraščiai kreipėsi į ministrą pirmininką A. Šleževičių. Nežiūrint į tai, "Lietuvos Paštas", naudodamasis savo monopolistine padėtimi, toliau kelia kainas.

Paskutiniam šių metų ketvirčiui vėl buvo pakeltos kainos, o 1994 m. pirmąjį ketvirtį prenumeratoriai turės mokėti nuo 3 iki 10 kartų daugiau už laikraščių pristatymą į namus negu šių metų pirmąjį ketvirtį.

Kainos, kurias jau nustatė "Lietuvos Paštas" 1994 m. pirmajam ketvirčiui, toli pranoksta persiuntimo kainas Vakarų šalyse. Pavyzdžiui, vieno spausdinto puslapio pristatymas į namus Suomijoje yra 3 kartus pigesnis negu Lietuvoje.

Nevaržoma valstybinio monopolisto ekonominė politika sudaro palankias sąlygas dabartinei Lietuvos valdžiai kovoti "legaliomis priemonėmis" prieš laisvąją Lietuvos spaudą ir prieš žmogaus teisę laisvai gauti informaciją.

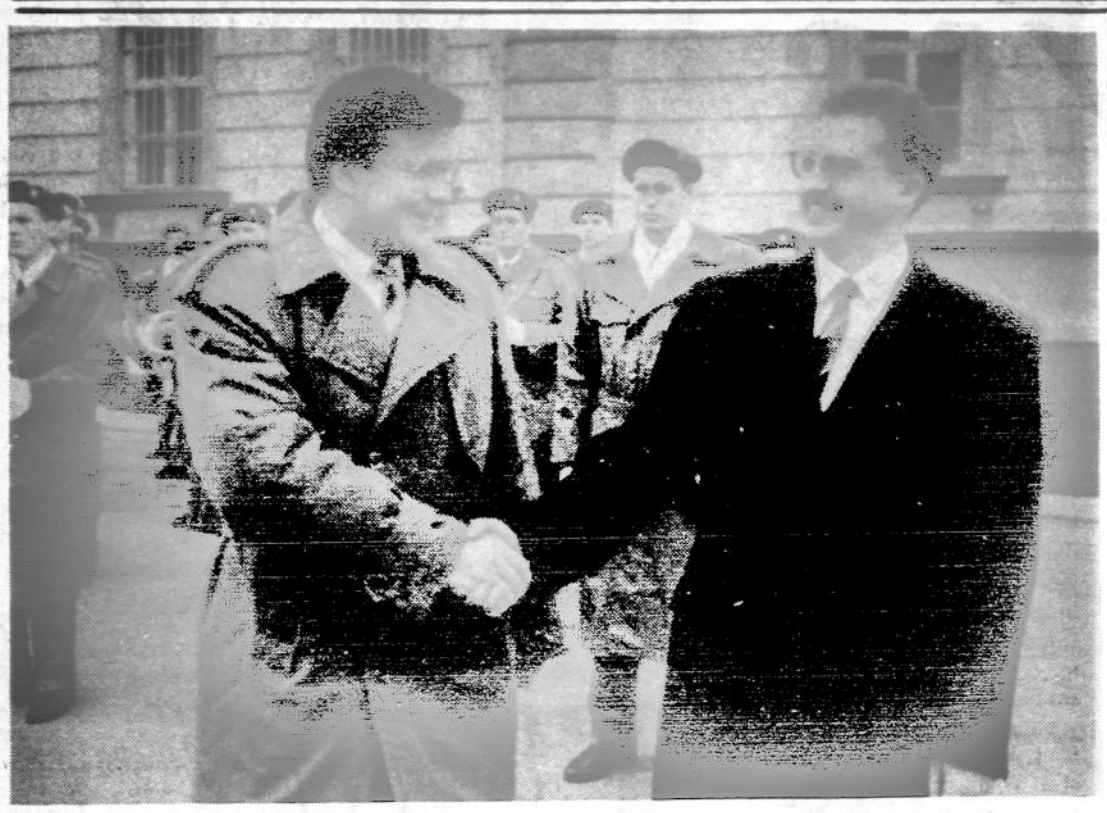

Lietuvos Respublikos naujasis Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius (kairėje) ir perduodantis savo pareigas buv. ministras Audrius Butkevičius Vilniuje 1993 m. spalio 29 d. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVOS KELIAS ATGAL Į SOVIETINĮ ROJŲ

— Tai bent vikrumėlis Lietuvos Respublikos Generaliniame Konsulate New Yorke —

Advokato S. Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti lapkričio 7 d. Chicagoje per "Amerikos Lietuvių Radijo" programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

-o-

Prieš metus Lietuvos balsuotojai nustebino pasaulį į valdžią, išrinkdami buvusius komunistus.

Lietuvos Seimo rinkimai buvo pirmoji staigmena, kai didžiąją balsų daugumą laimėjo LDDP kandidatai.

Antroji staigmena — Algirdo Brazausko, buvusio Komunistų Partijos Sekretoriaus, užtikrinta pergalė prieš silpną kandidatą, džentelmeną iš Vakarų ir jo kampanijos dirigentą iš kairės.

Taip laimėję, buvę komunistai perėmė visą valdžios aparatą. Prieš tai daug buvusių komunistų veikė kairiosios ir dešiniosios partijų tarpe, bet dėl visų nesklandumų buvo priimta kaltinti tik dešiniuosius. Po rinkimų partiečiai gali kaltinti tik save, nors vis tiek bando mesti visas kaltes ant landsbergiečių.

Vakarų politikams ir mums buvo neįtikėtina, kad po 50-ies komunistinės valdžios metų, tauta vėl rizikuotų išsirinkti buvusius "aparatčikus" į savo valdžią. Po rinkimų Vakarų valdžių atstovai į Lietuvą pradėjo žiūrėti atsargiau, o užsienio lietuvių vadai tarpusavyje pradėjo lenktynes, kas arčiau prisiglaus prie laimėjusiųjų.

Rinkimų pergalė yra aiškinama tuo, kad Lietuvos žmonės susigrąžino A. Brazausko partiją dėl jų plataus praktiško administracinio patyrimo. Jie gi valdė kraštą 50 metų. Jie, ne kokie pasimetę muzikos profesoriai, moka tvarkytis. Jie mokės apsukti žioplus Maskvos rusus. Bus šiluma. Bus daug pigaus maisto. Tarptautinė prekyba užpildys Vilnių, nes pagaliau valdžioje bus specialistai, suprantantys apie prekybą. Partiečiai yra praktiški žmonės, mokės pakelti ekonomiką, o gyvenimas grįš į normalias vėžes, bus toks, koks buvo anais gerais laikais.

Po metų jau galime matyti tą grįžtantį rojų.

Lietuvos žmonės turi spręsti, ar jų gyvenimas bent kiek pagerėjo. Ar gauna šilto vandens, pigesnio maisto, garantuotas atostogas, geresnį socialinį aprūpinimą, kaip kad žadėjo partiečiai? Ar brazauskininkų socializmas pakėlė gyvenimo lygį?

Mums, žiūrint iš šios Atlanto pakrantės, kažkaip nesimato to partiečių daromo progreso.

Mes stebėjome, kaip partiečiai skubėjo išleisti griežtus antidemokratinius, sovietinio tipo įstatymus dėl susirinkimų ar demonstracijų organizavimo. Partiečiai turi apsaugoti žmones nuo visų tendencingų susirinkimų ir paradų. Tam yra pasiruošusi policija, saugumas, užtaisyti ginklai ir net paruošti šunys.

Partiečiai spėjo išleisti stalinistinius įstatymus dėl muitų. Mūsų veikėjai manė, kad tai yra nepalanku tiems, kurie nori padėti savo giminėms, pensininkams, našlaičiams. Bet ne ten yra paslėptas muitų įstatymo grožis. Mūsiškiai protestuoja, bet nesupranta. Toks įstatymas yra pasieniečių ir biurokratų algų papildymas. Jie ir privilegijuotos firmos daro sprendimus, ką įleisti ir iš ko neimti muito. Partiečiai tą puikiai suprato, tik mes esame atsilikę. Partiečiai tikrai nustebo, kai susilaukė tokių protestų iš užsienio. Nejaugi mes norime nuskriausti tuos vargšus muitinių ir pašto darbuotojus.

LDDP deputatai ėmėsi priemonių augančiam kriminaliniam elementui sumažinti. Tik, žinoma, tos priemonės buvo nukreiptos ne prieš jų pažįstamus milijonierius gangsterius, bet prieš smulkius gatvės nusikaltėlius. Partiečiai išleido įstatymą dėl reketierių, suteikdami teisę savo kolegoms areštuoti žmones ir laikyti juos kalėjime be oficialaus kaltinimo. Ar tai neprimena senų gerų laikų, kai KGB galėjo naktį pasikviesti į savo globos namus ką tik nori?

Ar tas įstatymas bent kiek sumažino nusikaltimų skaičių Lietuvoje? Ar bent vienas tikras mafijos atstovas pateko į policijos rankas? Kam tarnauja šis įstatymas?

Bet ne visa spauda partiečiams. Reikia tvarkos. Partiečiai skubiai ruošia atitinkamus įstatymus. Remdamiesi tais įstatymais, kuria cenzūros departamentus. Vakarų žurnalistų ekspertai tuoj pat reagavo į tai. Tokie įstatymai demokratiniame krašte yra nepriimti. Bet tvarka yra tvarka ir Lietuvoje reikia grąžinti tvarką. Kieta ranka valdė 50 metų, žmonės buvo laimingi. Jei netiki, paskaityk buvusius "Tiesos" ar "Gimtojo krašto" numerius. Balsuotojai supras ir įvertins partiečių daromą tvarką.

Užsienio lietuviai skundžiasi dėl pilietybės, turto atgavimo įstatymų ir vizų mokesčių. Vėl mūsiškiai nesupranta. Prezidentas A. Brazauskas bandė paaiškinti. Sakykime, jei kam reikia pilietybės dokumentų, jis pats išduos juos dekreto būdu. Nejaugi mes nesekame įstatymų? Bet paskaičius Prezidento suteiktų pilietybės privilegijų sąrašus, galima susidaryti nuomonę, kad pilietybę galima gauti tik tuomet, jeigu pavardė yra rusiška arba kitokia — labai retai, jei lietuviška.

Tie įstatymai ir Prezidento reakcija į mūsų rūpesčius rodo, kad partiečiai yra tikrai patyrę. Jie moka administruoti.

Jeigu kam dar kyla neaiškumų, reikia tik pažiūrėti, kaip Prezidentas A. Brazauskas reagavo į Lietuvos konsulato New Yorke problemas.

Lietuvos Konsulato New Yorke veikla yra viešai skandalinga. Amerikiečiai, norintys vykti į Lietuvą padėti, negauna vizų, negauna atsakymų į laiškus. Konsulatas dažnai net nepasiima pašto. Gauti vizą kelionei į Lietuvą New Yorke mums yra sunkiau, negu afrikiečiams, vykstantiems į Ugandą.

Kodėl partiečiams taip nesiseka tvarkyti Konsulato veiklos New Yorke? Pirmiausiai, tai yra V. Landsbergio kaltė, nes konsulą paskyrė jo patikėtinis Užsienio Ministras Saudargas. Partiečiai, remdamiesi Lietuvos Konstitucija, gali atstatydinti Ambasadorius ir konsulus. Kai yra reikalas, jie ta privilegija pasinaudoja. Bet koks tikslas atstatyti buvusį partietį?

Prezidento A. Brazausko konsulas New Yorke Linas Kučinskas yra patikimas partijos žmogus, atvykęs iš Lietuvos, ne koks pamestinukas iš Italijos ar Chicagos. Jis atvyko į Ameriką net su savo privačia sekretore. Jis moka veikti ir be abejonės yra idealistas, nes mažai skundžiasi savo sunkiomis darbo sąlygomis. Keli iš mūsų sutiktume gyventi šalia savo darbo kabineto kokiam nors iškilmingam Manhattano pastate? Tuomet gi prarandi kontaktą su paprastais žmonėmis, su liaudimi, bet iš Lietuvos konsulo nesigirdi jokių skundų.

Kai tenka paskambinti į Konsulatą, paprastai atsako automatinė mašina. Čia gi yra Amerika — automatų kraštas. Tik viena problema — tie aparatai priklauso Lietuvos, ne amerikiečių valdžiai. O Konsulatas veikia pagal senas partiečių tradicijas, todėl Konsulate beveik niekas nepaskambina atgal. Nesvarbu, kas būtų skambinęs.

Partiečiai tiki liaudies lygybe. Dėl to reikia pagirti Konsulato darbuotojų veiklą. Jie nediskriminuoja. Teko matyti ilgą sąrašą žmonių, kurie įkalbėjo į tuos modernius aparatus bent po keletą kartų, bet iš Konsulato negavo jokio atsakymo. Sąrašuose amerikiečių profesorių, verslininkų, kelionių agentų, užsienio lietuvių, labdaros darbuotojų ir panašių "trukdytojų" pavardės. Sąrašuose galima rasti ir prieš kelis metus iš Lietuvos atvykusių pavardžių. Tai žmonės, kurie jau suspėjo tapti beveik "milijonieriais", nes turėjo galimybę pagyventi keletą metų Amerikoje. Toks demokratinis štabo nusiteikimas yra pagirtinas. Tvarka, kaip senais laikais.

Kartais yra geriau, kai niekas neatsako į skambutį, nes kai pagaliau pakelia ragelį, girdisi skaudus kūdikio verksmas ar piktas motinos balsas, panašus į senų laikų sovietų Konsulato darbuotojų balsus. Širdį suspaudžia, kad atvykusi iš Tėvynės motina turi taip sunkiai dirbti, atsakinėdama telefoninius skambučius ir gyventi paprastame Manhattano Ritz pastate. Partiečiai laikosi savo principų — piliečių mokesčiais nesišvaisto.

Mums, gyvenantiems Amerikoje, gal nevisai aišku, kodėl lietuviai tarnautojai turi gyventi Manhattano dangoraižiuose. Žinoma, Lietuva yra turtingas kraštas ir reikia atitinkamos atstovybės. Tame pačiame pastate įsikūręs ir Japonijos Konsulatas, bei milžiniškų pasaulio kompanijų kabinetai. Lietuvai tikrai tinka tokios patalpos, nežiūrint į tai, kad vargšai darbininkai Lietuvoje turi truputį susispausti po kelis į kambarį. Sunkios sąlygos užgrūdina tautą. Mūsų tauta yra tvirta.

Kokia yra patalpų nuoma tokiame pastate? Kiek kainuoja to Konsulato išlaikymas, kurio veikla yra paslaptinga? Spėčiau, kad sekretorės buto nuoma už mėnesį yra didesnė, negu 20-30 lietuvių inžinierių uždarbis. Tačiau negalima skriausti sekretorės ar konsulo. Gi jie turi tiek rūpesčių, tiek nusiskundimų iš tų nedėkingų amerikiečių ir lietuvių. Tokia įtampa.

Prezidentas A. Brazauskas, lankydamasis Amerikoje nepasitikėjo savo atstovybės tarnautojais. Jam planus sudarė kiti, kurių "bizniai" yra kiek didesni, negu konsulo. Prezidento patarėjai turėjo geresnius kontaktus, bet, patyręs administratorius A. Brazauskas, taip ir neišsprendęs konsulato problemų, išvyko atgal į Lietuvą.

Lietuvos žmonėms gal neturi rūpėti, kaip jų sunkiai uždirbti pinigai yra švaistomi užsienio atstovybėse. Jie gali būti ramūs. Partiečiai yra patyrę. Seimo užsienio komitetas yra gerose dr. K. Bobelio rankose, todėl bus tvarka.

Mums, Amerikoje, yra gėda dėl tokio konsulo. Prezidento A. Brazausko pažadai ir įvairios sutartys su Lietuvių Bendruomenės veikėjais liks be prasmės, jeigu partiečiai ir toliau ves Lietuvą į sovietinį rojų. Lietuvos Konsulatas New Yorke panašiai dirba, kaip buvę sovietiniai kioskai.

Kanadoje, Windsor, Ont., spalio 22-24 dienomis vyko JAV ir Kanados bendros komisijos dvimetinis suvažiavimas, kur pranešimą padarė Didžiųjų ežerų vandens kokybės tarybos pirm. dr. Valdas Adamkus (kairėje). Suvažiavimą atidarė JAV ambasadorius Kanadai James Blanchard, buvęs Michigano gubernatorius.

— Nuo spalio pradžios nuosavų butų savininkams eksploatacinės išlaidos pabrango vidutiniškai 33,33 proc., karšto vandens tiekimas (ne visą mėnesį) — 12,50 proc., buto apšildymas — 525 proc.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose.Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga, girdima sekmadieniais nuo 12 iki 1 val. popiet. "Lietuvos atsiminimai" programa iš tos pačios stoties, girdima sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvė advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS
The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Piligrimų ir mūsų padėka

Padėkos diena primena į šį kraštą atvykusius išeivius, vadinamus piligrimus, kurie 1620 metais gruodžio mėnesį atplaukė į dabartinį Plymouth, Massachusetts, ir čia įkūrė savo koloniją. Savo tėvynę Angliją jie paliko dėl religinių motyvų: nenorėjo nusilenkti karalienės Elzbietos bažnytinėms reformoms. Atsidūrę prieš pasirinkimą — sąžinės prievarta tėvynėje ar laisvė svetimame krašte — pasirinko laisvę, apsisprendę geriau iškeliauti negu atsisakyti savo įsitikinimų.

Plymouthe, netoli Cape Cod, vasarą besilankantiems rodomas atkurtas piligrimų kaimelis, lyg koks muziejus po atviru dangumi. Čia gali matyti, kokie skurdūs buvo jų nameliai, kaip kukliai jie gyveno, kaip patys gaminosi visus reikmenis, kaip sunkiai turėjo dirbti, kad galėtų prasimaitinti. Atrodo, piligrimai negalėjo jaustis niekam skolingi nei dėkingi, nes viską buvo įsigiję savo triūsu. O vis dėlto suprato ir tikėjo, kad ne viską išranda žmogaus protas ir pagamina jo rankos.

Piligrimai, nuėmę pirmųjų vargo metų derlių, dėkojo Dievui, kad išliko gyvi ir kad žemė davė vaisių. Jie surengė Padėkos šventę, pasikvietę savo kaimynus indėnus. Tuo pavyzdžiu vėliau pasekė kitos kolonijos. Kai iš jų susikūrė Jungtinės Amerikos Valstijos, pirmasis prezidentas Washingtonas 1789 metais Padėkos dieną paskelbė oficialia šventė. Ji išreiškia visos tautos padėką savo Kūrėjui už tas gėrybes, kuriomis naudojamasi. Atrodo, kad tik viena Amerika teturi tokią valstybinę šventę.

Būti dėkingam — tai pripažinti kito mums padarytą gerą ir turėti nuoširdų norą kuo nors atsilyginti. Jei negalima to padaryti, tai tariame bent savo ačiū. Sakoma, net ir mandagumas to reikalauja. Tačiau yra skirtumas tarp mandagumo ir dėkingumo. Dėkingumas atsiremia į gerą valią ir meilę, o mandagumas gali slėpti ir neapykantą. Mandagumo galima išreikalauti, ir asmuo nenukentės, bet laimės, įgydamas dailią elgseną. Dėkingumo negalima prievarta išgauti, nesulaužant žmogaus asmenybės. Tai turi būti laisvos žmogaus valios aktas. Nelaisvojo arba vergo dėkingumas yra vertas pasigailėjimo.

Padėkos diena, virtusi ir šventę, ir papročiu, turi abu anuos bruožus: mandagumo ir dėkingumo. Vieni ją mini tik mandagiai — besivaišindami kalakutiena. Jiems atrodo, kad ši diena tiek ir teverta, kiek kalakuto kepsnys ant stalo. Kiti mini dėkingai — pripažindami, kad visa, ką žmonės turi ir ką įgyja, vienu ar kitu būdu imama iš Viešpaties aruodo. Tokią prasmę piligrimai buvo davę savo pirmajai Padėkos dienai.

Visi žmonės, it kokie piligrimai, keliauja tik laikinai pro šį gyvenimą, čia prisėsdami, čia vėl pasikeldami nuo stalo. Už jokias gėrybes, kuriomis naudojasi, Dievas prievarta padėkos nereikalauja. Tuo tarpu tarp pačių žmonių nestinga prievartautojų, kurie klupdo kitus duonos kąsniu, reikalaudami sau pagarbos ir padėkos. Anie piligrimai, kurie bėgo nuo tokio prievartavimo, nebuvo paskutiniai. Istorija kartojasi iki mūsų dienų. Mūsų laikais gal dar skaudžiau, negu praeityje. Tačiau kokį mes paliksime ženklą, kad priešinomės prievartai ir garbinome savo Viešpatį?

O dėkoti tikrai turime daug kam ir daugelyje progų. Ar prisimename padėkoti Dievui, savo tėvynei, mus priglaudusiam kraštui, tėvams, artimiesiems, bendradarbiams ir kitiems, iš kurių tiek daug gero patyrėme ir vis patiriame? Ar kūno gyvybė, malonės gyvenimas sieloje, gyvenimo ir pragyvenimo sąlygos, mūsų klaidų atleidimas, draugystės meilus šypsnis ir daugybė kitų dovanų nenusipelno mūsų dėkingumo?

Jei nepajėgiame dėkoti kasdien ir kiekviena proga, argi nepasinaudosime bent oficialiai tam skirta diena?

Daukanto portretas

Kai lankiau pradžios mokyklą Žemaičių Kalvarijoje, priešais mane klasėje kabėjo dail. Adomo Varno pieštas Simono Daukanto portretas. Mane kažkaip gąsdino, kad Simonas toks liūdnai susimąstęs.

Netoliese, dešinėje, kabėjo ir vyskupo Motiejaus Valančiaus portretas, taip pat dail. Adomo Varno pieštas. Jis nebuvo toks liūdnas. Atrodė lyg koks ūkininkas, susirūpinęs savo ūkiu.

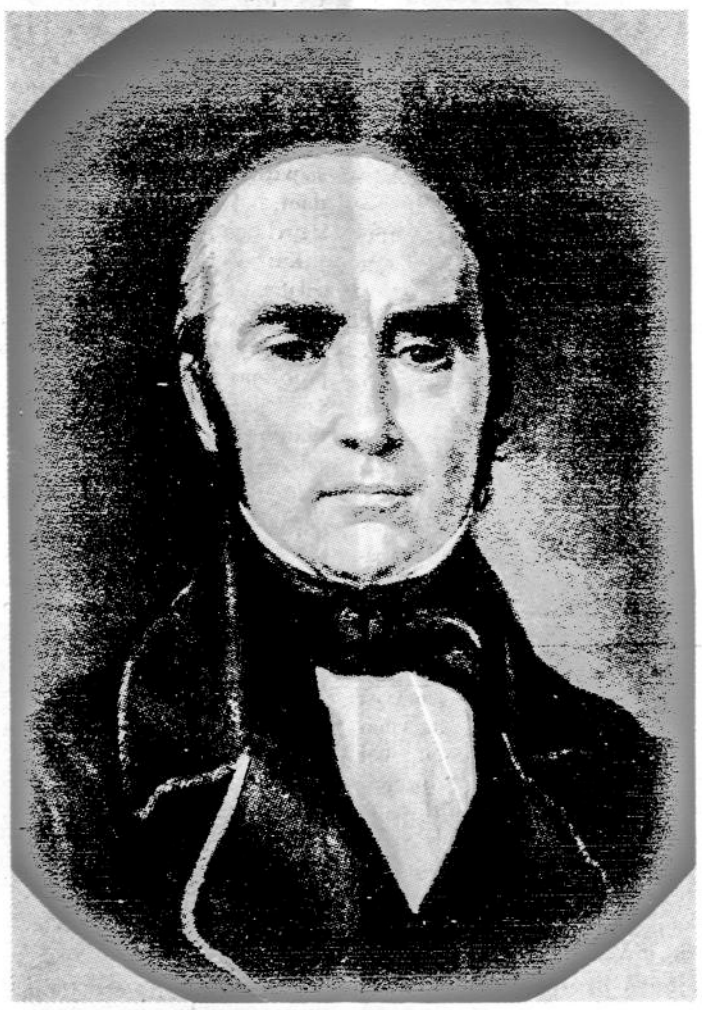

Simonas Daukantas, dail. Jono Zenkevičiaus tapytas portretas 1850 m.

DAUKANTAS KURIA NAUJĄ TAUTINĘ LIETUVĄ

— 200 metų sukaktis nuo Simono Daukanto gimimo —

Nei mūsų mokytojas, nei kiti nieko nežinojo, kad šitame miestelyje, Žemaičių Kalvarijoje, prieš šimtą metų mokėsi abu minėti žmonės. Visai kitaip būtų skambėję jų vardai, jei būtume žinoję, kad ir jie čia mokėsi. Reikėjo mums patiems užaugti, knygeles vartyti, kol atradome praeitį.

Daukantas mus gąsdino ir savo aprašymais. Kaip aprašytos senovės girios. Kokie ilgi sakiniai! Eini, siūbuoji, o sakinio galo neužmatai. Valančius rašė linksmai. Koks jo Palangos Juzė šmaikštus siuvėjas! Sakiniai lengvi, rodos, patys atskamba, sukeldami gerą nuotaiką.

Reikėjo daug knygų perskaityti, kol atsiskleidė praeitis. Juk abu vyrai, Daukantas ir Valančius, kurie čia mokėsi, yra mūsų tautinio atgimimo pradininkai, tautinės Lietuvos kūrėjai. Ir jie gyveno čia, vaikščiojo tais pačiais kalniukais, Čia sėmėsi pirmasias žinias, čia apsisprendė tarnauti Lietuvai, ginti lietuviškąjį rašytą žodį.

Miestelis mažas, bet jų darbai buvo dideli. Daukantas labai brangino mokslą. Jam mokslas buvo šventas dalykas, net atsiklaupęs ruošdavo pamokas. Apie tai rašo vienas Vilniaus universiteto profesorius, aplankęs tą gimnaziją. Kaip tai įspūdinga — mokslas yra šventas!

Visa tai prisimename, nes spalio 28 d. suėjo 200 metų, kaip gimė Simonas Daukantas.

Gimė dar senojoje Lietuvoje, kurią valdė bajorai, turėję visas teises ir privilegijas. Daukantas buvo valstietis, liaudies žmogus, turėjo klastoti savo gimimo dokumentus, kad galėtų baigti universitetą, nes mokytis galėjo tik bajorai.

Visoje Lietuvoje buvo įsigalėjusi lenkų kalba, lenkų kultūra. Lietuvių kalba merdėjo. Kalbininkai ragino surašyti lietuvių kalbos paminklus, nes tikėjo, kad lietuviai išmirs.

Tūkstančiai nuėjo su lenkais, sulenkėjo, užmiršo lietuvių kalbą, o Daukantas išliko lietuviu.

Daugelio knygų autorius

Daukantas iš Žemaičių Kalvarijos pėsčias nuėjo į Vilnių, kad ten galėtų baigti gimnaziją ir įstoti į universitetą. Tuo metu Žemaičių Kalvarijoje nebuvo pilnos gimnazijos. Tik vėliau ten buvo įkurta pilna gimnazija, kurią baigė Valančius.

Daukantas Vilniuje vargo, skaldė malkas, kad galėtų mokytis ir studijuoti. Pradžioje jis norėjo studijuoti romėnų teisę, bet kažkas jį pasuko į istoriją.

Dar besimokydamas Žemaičių Kalvarijos mokykloje, jis jau buvo susipratęs lietuvis. S. Daukantas norėjo parodyti kitiems, kad mokytų lietuvių buvo daug. Prisidengdamas įvairiais slapyvardžiais, jis rašė įvairias praktinio pobūdžio knygeles, apie sodo auginimą, tabaką ir kt. Iš tų slapyvardžių kitiems atrodė, kad čia esama ne vieno asmens, bet daugelio šviesių žemaičių, kurie brangina savo raštą.

Pirmas parašė istoriją lietuviškai

Ar nekeista, kad Lietuva buvo didelė valstybė, turtinga, galinga, bet nesugebėjo lietuviškai parašyti savo istorijos. Ją rašė svetimi lenkiškai, lotyniškai. Ir kai valstybė žlugo, atėjo istorikas Simonas Daukantas ir pirmas parašė Lietuvos istoriją lietuviškai. Jis tada pasakė: "Lietuvi, čia tavo žemė"!

Ši mintis yra pavaizduota skulptoriaus Juozo Grybo sukurtame Daukantui paminkle, kuris yra pastatytas Papilėje. Simonas atsivertęs storą knygą — Lietuvos istoriją, pirštu rodo į žemę ir tartum sako: "Čia tavo žemė, mielas lietuvi".

Daukantas daug metų tarnavo Petrapilyje, kur buvo išvežti Lietuvos valstybės raštinės dokumentai, vadinama "Lietuvos Metrika". Jis galėjo prie jos prieiti, net slapta nusirašydavo įvairius dokumentus. Archyvo patalpos buvo drėgnos, tai kenkė Daukanto sveikatai. Jis gana jaunas pasidarė paliegęs, nukankintas atrito ligos. Bet jis rašė ir rašė.

Šių eilučių autoriui teko matyti Daukanto rankraščius, kurie laikomi Vilniaus universitete. Tereikia tik pavartyti, kad suprastum, kas buvo tas Simonas Daukantas. Jam Lietuvos istorija buvo šventas mokslas. Jis taip kaligrafiškai rašė raidę po raidės, kad būtų lengva perskaityti. Didžiulis tomas pieštuku suliniuotas, užbrėžti pakraščiai ir pilnas lapas prirašytas aiškiai išskaitomų raidžių.

Kiek jis turėjo dirbti, kad tie šventi Lietuvos istorijos žodžiai prieš skaitytojo akis būtų tartum gyvi, lengvai išskaitomi.

Daukantas jaunystėje žavėjosi lotynų kalba, ilgais periodiniais sakiniais. Ir savo raštuose siekė, kad sakinys būtų ilgas banguojantis periodas. Tai turėjo reikšti lietuvių kalbos grožį, jos didybę.

Rašykit tik lietuviškai!

Petrapilyje praeito amžiaus viduryje, kai ten buvo perkeltas Vilniaus teologijos fakultetas ir įkurta aukštoji dvasinė akademija, ten profesoriavo ir Valančius. Buvę Žemaičių Kalvarijos mokiniai kartas nuo karto susirinkdavo pasikalbėti, pavakaroti. Buvo toks kunigas Gintila, kuris ilgai tvarkė vyskupijos reikalus, nes

(nukelta į 4 psl.)

DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO 60 METŲ SUKAKTĮ PRISIMENANT

20

PAULIUS JURKUS

Ir Amerikos lietuviškoji visuomenė, kuri buvo suskaldyta įvairių ideologijų, politinių partijų, nutarė, kad reikia Lietuvai suteikti garbės, tegu lietuviai lakūnai nugali Atlantą! Rašė net ir komunistinė spauda "Laisvė", bet lyg išsigandusi, kad per daug pasakė, vis pridėdavo ir žodį "kapitalistas" ar ką nors panašaus!

Buvo pažadėta, kad aukotojų knygos bus nuvežtos į Kauną ir padėtos Vytauto Didžiojo muziejuje. Tačiau buvo dar vienas įdomus faktas, daugelio nepastebėtas, net nežinomas.

Ant lėktuvo liemens, sparnų buvo įrašytos rėmėjų pavardės. Tas pavardes įrašė Brooklyno lietuvis — Jonas Valaitis, kuris buvo specialistas padaryti iškabas, įrašyti gražias raides. Rėmėjų pavardės buvo įrašytos taip, kaip įrašo profesionalai raidžių rašytojai. Raidžių spalva buvo pritaikyta prie paties lėktuvo. Lėktuvas buvo šviesiai oranžinis, tai raidės šiek tiek tamsesnės. Iš tolo buvo tik viena oranžinė spalva, kuri simbolizavo ir saulę ir reiškė džiaugsmą: mes skrendame į Lietuvą!

Suranda lėktuvui vardą

Iš pagrindų perstatytas lėktuvas jau skraidė ne tik Chicagoje, bet jau lankė ir kitas lietuviškas vietoves, tačiau vardo dar neturėjo.

Reikėjo lėktuvą kaip nors pavadinti. Atlikus pirmąjį lietuviškų kolonijų lankymą, kilo mintis, kad pati visuomenė išrinktų lėktuvui vardą. Visuomenės aukomis lėktuvas buvo perstatytas, tegu žmonės ir išrenka vardą. Per spaudą buvo kviečiama siūlyti vardus ir siųsti juos į rėmėjų komitetą.

Tuo metu buvo gauti tokie pasiūlymai: "Šv. Kazimiero Dvasia", "Mažoji Gėlė", "Amerikos Lietuvis", "Vytautas".

Vienas Amerikos karo laivyno puskarininkis iš Aliaskos pasiūlė jau gana modernų vardą LITVEGA. Lit — reiškia Lietuva, Vega yra vienos žvaigždės vardas. Tas parinktas vardas lakūnams labiausiai patiko. Originalus, neįprastas.

Tačiau lėktuvas buvo visai kitaip pavadintas. Pačiam Dariui patiko tokie vardai: "Lietuvių Siela", "Diktatorius". Stebina mus, kodėl jam patiko "Diktatorius". Tai charakterizuoja jo būdą. Jis buvo vadovaujanti asmenybė, aiškiai siekianti savo tikslų, mokanti kitus sudrausminti, bet toks lėktuvo vardas nebūtų patvirtintas rėmėjų komitetuose.

1933 m. balandžio 5 d. Chicagoje posėdžiavo skridimo rėmėjų komitetas. Posėdžio tikslas ir buvo parinkti lėktuvui vardą.

Buvo svarstyti šie pasiūlyti vardai: "Vytautas", "Amerikos lietuvis", "Amerikietis", "Lietuvių Dvasia", "Vytauto Ainis", "Aitvaras", "Sakalas" ir kiti.

Kaip matome, pasiūlytiems vardams trūko polėkio. Padėtį išgelbėjo jaunas rėmėjų komiteto narys Antanas Vaivada, kilęs iš lietuviškos, dinamiškos šeimos, laikraštininkas, kurio sesuo buvo ištekėjusi už poeto ir žurnalisto Juozo Tysliavos. Vaivada pasiūlė lėktuvą pavadinti LITUANICA.

Vardas tuoj visus pagavo savo lietuviškumu, naujumu, skambumu.

Balandžio 15 d., lakūnams pritariant, buvo galutinai apsispręsta lėktuvą pavadinti LITUANIKA, lotinyškai rašyti LITUANICA.

Lėktuvo krikštynos

Komitetas tada nutarė, kad balandžio 30 d. bus viešos lėktuvo krikštynos. Ryte Dievo Apvaizdos bažnyčioje žymus ir veiklus to meto kunigas Ignas Albavičius aukojo iškilmingas mišias, giedojo K. Sabonis ir "Dainos" choras.

Popiet buvo pašaukti lietuviai karo veteranai tvarkyti tūkstantinės minios, kuri susirinko aikštėje prie lėktuvo, bet užėjęs lietus buvo didžiausias "tvarkdarys", jis visus išvaikė. Iškilmingos krikštynos buvo atidėtos į gegužės 6 d. Tada diena jau buvo graži, ir kun. M. Urbonavičiui asistuojant, prel. M. Krušas pašventino lėktuvą — pašlakstė jį švęstu vandeniu.

Dabar buvo jau amerikietiškas "krikštas" – Dariaus motina butelį šampano sudaužė tiesiai į propelerio ašį. *(Bus daugiau)*

Kapitonas Steponas Darius ir lakūnas pilotas Stasys Girėnas prie atnaujinto savo lėktuvo.

DAUKANTAS KURIA NAUJĄ TAUTINĘ LIETUVĄ

(atkelta iš 3 psl.)

Žemaičiai neturėjo vyskupo. Tikėtasi, kad Gintila bus vyskupu, bet jis buvo parsidavęs rusų valdžiai, jiem pataikavo. Kartą tokiame pokalbyje Valančius ir sako, kad jis rengiasi rašyti Žemaičių vyskupystės istoriją. Kokia kalba rašyti?

Kilo diskusijos. Gintila sako: "tik lenkiškai arba rusiškai", o Daukantas susijaudinęs teigė: "rašyk tik lietuviškai". Laimėjo Daukanto pažiūra — Valančius lietuviškai parašė rimtą istorinį veikalą "Žemaičių vyskupystė".

Daukantui rūpėjo lietuviški reikalai, lietuviškas mokslas, istorija. Prisidengdamas slapyvardžiais, jis rašė ir leido savo kūrinius. Rusų administracija pradžioje nesusigaudė, kas čia dedasi, bet paskui susidomėjo jo raštais ir ėmė ieškoti autoriaus, kurio nepavyko išaiškinti.

Daukanto tauta nesuprato

Pirmoji XIX a. pusė Lietuvoje buvo tamsi ir liūdna. Tauta buvo nemokyta, baudžiavos nuvarginta. Toje naktyje ir atėjo du žemaičiai, kurie išvedė tautą iš tamsybių. Vyskupas Valančius tautą išmokė skaityti ir rašyti, ją išblaivino, parašė pirmąsias lengvai skaitomas knygeles, kad žmonės turėtų ką skaityti. Valančius atvedė tautą iki "Aušros", pirmojo tautinio laikraščio. Tauta jau mokėjo skaityti ir skaitė. "Aušra" susirado Daukantą. Visą tautinį atgimimą grindė Daukanto parašyta istorija. Tauta, perskaičiusi Daukanto kūrinius, surado kelią į nepriklausomybę.

Todėl "Aušrai" Daukantas buvo naujasis tautos tėvas, padėjęs pirmuosius pagrindus, aprašęs lietuvių praeitį, senovės grožį, išaukštinęs Lietuvą ir jos valdovus lietuvių kalba.

Daukantas buvo darbštus žmogus, palikęs visų savo rašytų laiškų nuorašus, rūpestingai parašęs savo istorijos veikalus.

Senatvėje jis buvo gana irzlus, kartais nesuprantamas, nes jam vaidenosi garbingoji didžioji Lietuva su lietuvių kalba, su gražiom lietuviškom dainom. Aplinka gi buvo kitokia — sulenkėjusi. Jam teko būti įnamiu — gyventi tai šen, tai ten. Gyvenimą baigė Papilėje, pas kunigą Igną Vaišvilą. S. Daukantas mirė 1864 m. gruodžio 6 d. (pagal seną kalendorių — lapkričio 24 d.). Tai buvo sukilimo metai. Daukantą palaidoti bijojo, kad kas nesusidomėtų, kas jis toks buvo. Prisimenama, kad jį palaidojo naktį. Į kapus palydėjo pora senelių, kurie jau nieko nebebijojo.

Tačiau Daukanto darbai nemirė. Jie buvo prikelti, kad jais gyventų lietuvių tautos dvasia.

Dėl savo grynai lietuviškos galvosenos Daukantas nepatinka įvairiems Lietuvos šeimininkams, kurie nori ištrinti lietuviškumą iš mūsų gyvenimo, sumažinti praeities įtaką, Lietuvos istorijos svarbą. Daukantas ir dabar ateina iš šlamančių žemaičių girių, toks liūdnas, susimąstęs, nešdamas storas knygas. Dar ir dabar jis kartoja:— Lietuvi, čia tavo žemė, kalbėk lietuviškai, branginki savo kalbą ir raštą.

Daukanto gimimo 200 metų jubiliejus buvo prisimintas Lietuvoje. Daukanto asmenybė ir dabar ugdo tautos vienybę ir skatina mokytis iš praeities. Tai yra graži praeities romantika, bet ji mums visada brangi ir reikalinga. **(p.j.)**

"Lietuvi, čia tavo žemė"! – Simono Daukanto paminklo detalė Papilėje. Skulptorius Grybas. Paminklas pastatytas 1930 m.

IŠKILMĖS PATERSONE

Du sekmadienius (spalio 10 d. ir spalio 17 d.) Šv. Kazimiero parapijoje viešpatavo iškilminga nuotaika. Mat parapijos klebonas kun. Antanas Bertašius popiežiaus Jono Pauliaus II buvo pakeltas į prelatus. Parapiečiai džiaugėsi, kad jų klebonas buvo taip pagerbtas, nes šioje parapijoje dar joks jos klebonas nebuvo taip pagerbtas nuo jos įsteigimo 1911 metais.

Iš Patersono vyskupo laiško, sveikinančio kun. Antaną su šiuo paaukštinimu, paaiškėjo, kad jis buvo taip pagerbtas už jo sugrįžimą iš pensininko padėties ir jau devintus metus aktyviai ir tvarkingai einantį klebono pareigas.

Prel. Bertašių pasveikino ir buvęs jo vyskupas iš El Paso diecezijos, TX, kur kun. Antanas išdirbo 27 metus. Vysk. Raymundo rašo, kad apie kun. Antano paaukštinimą į prelatus jis sužinojęs iš vyskupo Rodimer. Jis yra įsitikinęs, kad kun. Antanas tos garbės tikrai yra užsitarnavęs, nes jis gerai atsimena jo veiklą El Paso vyskupijoje, ypač San Elizario parapijoje (kun. Antano rūpesčiu ten buvo pastatyta didelė parapijos salė). Vysk. Raymundo praneša, kad jis apie šį kun. Antano paaukštinimą prašė paskelbti diecezijos laikrašty, kad apie tai sužinotų buvę jo konfratrai. Baigdamas savo laišką, Raymundo rašo, kad jis didžiuosis, vadindamas jį dabar Monsignor Tony.

Pačiame Patersone su tuo susijusios apeigos įvyko Patersono Šv. Jono Katedroje spalio 10 d. Kadangi šį kartą iš visos Patersono diecezijos buvo pakelti į prelatus net 24 kunigai, tai į tas iškilmes katedroje buvo galima įeiti tik su bilietais.

Nauji prelatai buvo apsivilkę savo raudoną drabužį su kamžomis. Jiems buvo paskaitytas Popiežiaus raštas apie jų paaukštinimą. Paskui kiekvienas atskirai ėjo atsiimti iš vyskupo rankų pažymėjimą. Po to vysk. Rodimer juos pasveikino, pasakydamas žodį. Tų ceremonijų tarpuose buvo atliktos toms apeigoms pritaikytos maldos ir giedojimai.

Spalio 17 d. prel. Bertašiui pagerbti buvo surengti iškilmingi pietūs parapijos salėje po 10:30 val. mišių. Koncelebracines mišias aukojo išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, asistuojant prel. A. Bertašiui, prel. Dominikui Pociui, prel. Louis Gallo ir kunigams: Patersono Šv. Jurgio parapijos klebonui Nick Bozza ir kun. Stasiui Railai. Progai pritaikytą pamokslą pasakė lietuvių ir anglų kalbomis vysk. Baltakis, taip pat iškeldamas kun. A. Bertašiaus pasiaukojimą Bažnyčiai, kad jis, jau išėjęs į pensiją, ryžosi vėl grįžti į aktyvią tarnybą, padėdamas Šv. Kazimiero parapijai, netekusiai lietuvio kunigo, tartum iš naujo atgyti ir gražiai išsilaikyti kaip iki šiol. Vysk. Baltakis linkėjo geros sveikatos, stiprybės dirbti ir toliau Dievo garbei ir Tėvynės labui su tokia pat meile ir atsidavimu kaip iki šiol.

Po pamaldų programa vyko parapijos salėje. Besivaišinančių tarpe buvo matyti prelato giminaitė Elena Kasmauskienė iš Gargždų, Ona Kunickienė, slauganti čia vieną ligonę, atvykusi iš Raseinių ir Dalia Naktinytė, iš Vilniaus, baigianti JAV socialinės globos studijas. Iš toliau atvykusių dar buvo matyti ir kita prelato giminaitė Aldona Česnaitė iš Floridos.

Po vaišių svečiai dar galėjo ir pasišokti ir grupėmis nusifotografuoti su savo prelatu. Iš tikro tai buvo reta ir smagi šventė, iš kurios svečiai dar ilgai nenorėjo skirstytis.

-o-

Msgr. Antanas Bertašius gimė 1911 m. gegužės 5 d. Lietuvoje. Kunigu įšventintas 1937 m. gegužės 22 d. Atvykęs į JAV 1948 metais, dirbo Illinois, Arizonos ir New Mexico valstijose 7 metus, o po to ėjo klebono pareigas El Paso diecezijoje 27 metus. Išėjęs į pensiją 1982 m., apsigyveno kunigų poilsio namuose El Paso mieste. Po dviejų metų atvyko į Paterson, NJ, ir apsiėmė dirbti Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, kuri buvo likusi be lietuvio kunigo.

A. M.

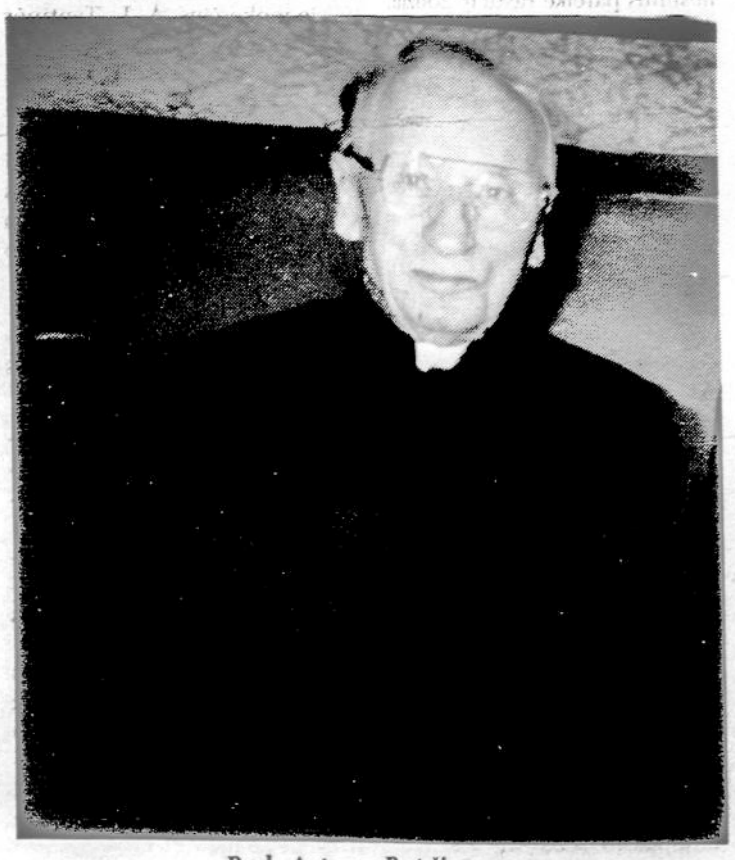

Prel. Antanas Bertašius

TAUTYBIŲ FESTIVALIS BUVUSIAME ANGLIES KASYKLŲ RAJONE

Jau 18-tieji metai kaip rytinėje Pennsylvanijos dalyje, kur anksčiau yra buvusios garsios anglių kasyklos, Cultural Heritage Council of N. E Pennsylvania, kiekvieneriais metais surengia Luzerne apskrities įvairių tautybių folkloro festivalį.

Šiais metais festivalis vyko spalio 14-17 dienomis. Iškilmingos atidarymo ceremonijos buvo spalio 14 d., prie Luzerne teismo rūmų ir jo rotundoje, Wilkes-Barre, PA. Ten buvo iškeltos visų 16-os festivalyje dalyvaujančių tautybių vėliavos. Jų tarpe plevėsavo ir Lietuvos trispalvė.

Tų ceremonijų metu, Luzerne teismo rotundoje, išskirtinai pagerbta ir atžymėta Nellie Bayoras-Romanas iš Pittston, PA, kuri yra viena iš pirmųjų tų festivalių organizatorių. Už jos 15 metų darbą su Cultural Heritage Council of E. N. PA, jai buvo įteikta Luzerne teismo rūmų kopija — tortas. Nellie Bayoras-Romanas taip pat pasižymi ir savo veikla, uoliai besidarbuodama su Lietuvos Vyčiais bei kitose lietuviškose organizacijose.

Atlikus vėliavų pakėlimo ir jų pagerbimo ceremonijas, jos buvo perkeltos į netoliese esantį Kingston, PA, miestą ir ten, didžiojoje Kingston Armory salėje, ant specialaus paaukštinimo, išrikiuotos. Salės viduryje ir jos pakraščiuose buvo išstatyti stalai ir "stendai", apkrauti įvairių tautų, meniškais išdirbiniais. Scenoje buvo šokami tautiniai šokiai, dainuojama. Dėka lietuviškų organizacijų talkos puikavosi ir lietuviškas kampelis, kuriame matėsi ypatingai daug gražių gintaro dirbinių, lietuviškų juostų bei kitokių rankdarbių.

Šis, kaip ir anksčiau įvykusieji, festivalis susilaukė didelio lankytojų skaičiaus. Jame pabuvojo ne tik vietiniai gyventojai, bet atvykusieji iš tolimesnių apylinkių, o pilnas autobusas atvažiavo net iš Kanados.

p. palys

— **33 autofurgonuose** atgabenta Lietuvai skirta, 3 milijonus dolerių kainuojanti labdara iš JAV — 500 vietų karo lauko ligoninės įranga ir vaistai.

BALFO DIREKTORIAI TARĖSI PHILADELPHIJOJE

Kaip ir anksčiau, taip ir šiais metais Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo (Balfas) direktoriai susirinko aptarti Balfo veiklos. Šiais metais suvažiavimas įvyko spalio 23-25 dienomis Philadelphijoje talpiose Lietuvių Namų salėse. Centro Valdyba ir iš toliau atvykę direktoriai spalio 23 d. vakare apsistojo Sheraton viešbutyje ir kartu su Balfo valdyba pavakarieniavo, pasidalino kelionių įspūdžiais.

Šeštadienį Lietuvių Namuose, globojami vietinio skyriaus pirmininko ir ponios Majauskų, po registracijos ir invokacijos prasidėjo posėdžiai. Gaila, atvyko tik 8 direktoriai iš 33. Daugelis atsiuntė įgaliotinius, bet gal nuostolio ir nebuvo, anot Balfo pirmininkės p. Rudienės, "Ir kiti Balfu besidomintys asmenys turės progos susipažinti su Balfo veikla". Šį kartą buvo apsieita be laiką gaišinančių sveikinimų skaitymo, todėl užteko laiko kalbėti ir aptarti kaip pagyvinti ir patobulinti Balfo veiklą.

Posėdžiui sklandžiai vadovavo tame darbe patyręs centro Valdybos sekretorius Pranas Budininkas. Greitai susitvarkęs su neesminiais darbotvarkės punktais, jis iškvietė Centro valdybos iždininką Kostą Čepaitį ir viceprezidentą Albiną Dzirvoną padaryti pranešimus. Iš K. Čepaičio kruopštaus pranešimo sužinojome, kiek šalpai gauta pajamų ir kam ir kur jos išleistos. A. Dzirvonas plačiau atskleidė šalpos darbą, skirtą lietuviams Suvalkų Trikampyje gelbėti.

Sekė skyrių pirmininkų pranešimai iš Balfo skyrių veiklos, nusiskųsta, kad trūksta darbininkų šalpos darbui. Nepastebėjome kaip atėjo pietų laikas. Suvažiavimo šeimininkės pp. Majauskienė, Karaškienė, Raugienė ir p-lė Raubertaitė pakvietė visus posėdžiautojus prie turtingo bufeto.

Pasistiprinę ir nusifotografavę vėl tęsėme posėdį. Dar laukė pagrindinis Balfo Centro valdybos pirmininkės p. Marijos Rudienės pranešimas apie visų metų Balfo veiklą. Pirmininkė įdomiai ir spalvingai išdėstė, kad lietuviams Tėvynėje ir kituose kraštuose reikalinga pagalba ir kaip riboti yra Balfo ištekliai. Su įsijautimu nurodė pavyzdžius, kaip kenčia nepriteklius net badą seneliai, invalidai, benamiai ir išsiskyrusių ar girtuoklių tėvų vaikai. Pirmininkė prašė Direktorių ir Valdybų pirmininkų, kad visuomenei atskleistų tą tautiečių tragišką būklę ir kad stengtųsi vajaus metu ir kitomis progomis surinkti jų šelpimui daugiau lėšų, kad Balfas galėtų palengvinti vargstančiųjų dalią.

Po pirmininkės pranešimo prasidėjo diskusijos, kaip pagyvinti ir sudominti tautiečius šiame krašte Balfo darbu. Buvo pasiūlyta išleisti Balfą simbolizuojančius skoningus lipinukus ar aprašančius Balfo veiklą glaustinukus. Tuos pasiūlymus Centro Valdyba stengsis įgyvendinti.

Daug kam kilo klausimas, kodėl į Suvalkų Trikampį lietuviams buvo išsiųsti 1003 šalpos siuntiniai, o į Lietuvą tik 452. Juk Lietuvoje yra daug daugiau šelpiamųjų. Apie tai užklaustas p. Čepaitis, gaila, kad gan įtakingas įgaliotinis, gal būt nesupratęs klausimo esmės, ar nesuprantantis laisvo nuomonių pasidalinimo prasmės, savo išsišokimu, šio klausimo gvildenimą nuslopino.

Įgaliotinis p. Raugas iškėlė mintį, ar negeriau būtų, jeigu tuos Balfo skyrių numerius, kur jau skyriai neegzistuoja panaikinti ir gyvuojantiems skyriams suteikti naujus skyrių numerius, bet sentimentas ir istorinis palikimas nugalėjo: nubalsuota seną skyrių numeravimą palikti.

Balfo veikėjų gretos retėja, netekom direktoriaus ir New Yorko Balfo skyriaus pirmininko Vinco Padvariečio. Jis ir kiti palikę mus šiais metais buvo pagerbti minutės susikaupimu. Tuo ir baigtas posėdis. Pažadėjome susitikti kitais metais Balfo 50 metų jubiliejaus proga Chicagoje.

Šiek tiek atsikvėpę, rinkomės su apylinkių vietovių tautiečiais iškilmingai vakarienei ir puikiam iš Lietuvos atvykusios "Armonikos" koncertui. Pasivaišinę paruošta vakariene ir atgaivinę dvasią lietuviškų melodijų garsais, su pakilia nuotaika išsiskirstėme nakvynei.

Sekmadienio rytą susirinkome Šv. Andriejaus bažnyčioje, išklausėme mišių, po to, salėje pabendravę su parapiečiais, atsisveikinome su vaišingais Balfo 52 skyriaus pirmininku (šiuo suvažiavimo metu išrinktu direktoriumi) Juozu ir ponia Majauskais, palikome "Broliškos Meilės" miestą ir sugrįžome į savo gyvenamas vietas, į dar veikiančius Balfo skyrius tęsti šalpos darbą, mažinti tautiečių skurdą ir nepriteklius. Tai toks buvo šio direktorių suvažiavimo svarbiausias tikslas.

V. Audėnas

Philadelphijoje spalio 22-24 dienomis įvykusio Balfo darbuotojų suvažiavimo dalyviai. Pirmoje eilėje sėdi iš k.: O. Kreivėnienė, M. Raugienė, M. Majauskienė, centro valdybos pirm. M. Rudienė, dir. F. Andriūnas, dir. J. Majauskas, J. Dantienė, V. Jankienė. Antroje eilėje Balfo direktoriai, įgaliotiniai ir Philadelphijos Balfo skyriaus valdybos nariai.

ALTO 53-ČIASIS METINIS SUVAŽIAVIMAS

1993 m. spalio 30 d. įvykusiame metiniame ALTo suvažiavime, Chicagoje, dalyvavo iš įvairių vietovių 42 atstovai ir daug svečių.

ALTo pirm. G. Lazauskas, atidarydamas suvažiavimą, pažymėjo, kad Lietuva po didelių aukų ir okupacijų jau treji metai yra nepriklausoma valstybė, kad tik prieš porą mėnesių iš Lietuvos pasitraukė rusų kariuomenė, kad mūsų veikla dar nebaigta ir suvažiavimas yra svarbus, svarstant veiklos gaires.

Amerikos himną sugiedojo sol. A. Pankienė, prel. Ignas Urbonas sukalbėjo invokaciją, pagerbdamas mirusius ALTo veikėjus ir steigėjus.

Į darbo prezidiumą buvo pakviesti: K. Oksas, St. Petersburg, FL, ALTo sk. pirm. Alfas Šukis ir Clevelando ALTo sk. pirm. Algis Pautienis. Į sekretoriatą — St. Dubauskas ir J. Šidlauskas. Į mandatų komisiją — Petras Bučas, V. Šadauskas ir K. Vaitkutė. Į rezoliucijų komisiją: K. Burba, dr. J. Valaitis, V. Naudžius , dr. P. Švarcas, Vyt. Bildušas.

Suvažiavime dalyvavo ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas, kuris pasveikino ALTo suvažiavimą Bendruomenės vardu, linkėdamas sėkmingo darbo.

Sveikino eilė organizacijų atstovų. Negalėję dalyvauti suvažiavime, raštu sveikino Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis, vysk. P. A. Baltakis, Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza, Lietuvos R. K. Moterų Sąjunga, "Lietuvos Balso" laikraštis, Lietuvių Prekybos Namai, Chicagos Moterų Klubas, ALTo garbės nariai: dr. Kazys Bobelis, dr. K. Šidlauskas, Alena Devanienė-Grigaitienė.

Pranešimą apie ALTo valdybos veiklą padarė pirm. G. Lazauskas. ALTo, kaip Amerikos piliečių organizacijos, politinė veikla vykdoma, veikiant į Baltuosius Rūmus, Valstybės departamentą, Kongreso narius keliais būdais: veikiant tik ALTo vardu, bendrai AlTo, Latvių Sąjungos ir Estų Tarybos pirmininkų vardu, įstaigos, stengiantis dalyvauti tarptautinėse konferencijose, kaip JBANCo ir ALTo atstovai, prie Amerikos delegacijų.

Visą laiką buvo ir dar dabar yra svarbu skatinti rusų kariuomenės visišką išvedimą iš Pabaltijo valstybių ir Karaliaučiaus srities.

Keliant Mažosios Lietuvos klausimą, būtina tęsti šią veiklą, palaipsniui paveikiant ne tik Amerikos vyriausybę, bet ir kitų didžiųjų valstybių laikyseną.

ALTas siekdamas visose srityse demokratizacijos, remia Lietuvoje visus demokratinius pasireiškimus, nenutraukia ryšių ir su tauta.

Kadangi ALTas yra sudarytas iš įvairių politinių organizacijų atstovų, ALTo valdybos nariai, taip pat ir jų organizacijos demokratinių rinkimų ar kitais atvejais reiškiasi individualiai pagal savo nusistatymą.

Po bendro žvilgsnio į politinę veiklą buvo pateikta svarbesnės veiklos apžvalga chronologine tvarka.

Baigiant padėkota valdybos nariams, buvusiems ALTo rėmėjams už aukas ir kitą paramą, pažymint, kad ALTas laukia paramos ir toliau.

Dr. Jonas Genys, ALTo atstovas Washington, DC, padarė pranešimą apie JBANC — Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto veiklą. Taip pat kalbėjo ir Vincent Boris, Lietuvos Vyčių centro valdybos narys ir ALTo atstovas — antrininkas JBANC.

Po formalių valdybos iždininko J. Gaižučio ir iždo globėjų pranešimų V. Naudžius pateikė informaciją apie ALTo fondą. P. Bučas kalbėjo bendrai apie ALTo veiklai lėšų telkimą.

ALTo skyrių pirmininkai pranešimus pateikė raštu ir žodžiu. ALTą sudarančios organizacijos pateikė savo atstovus į ALTo tarybą ir valdybą sekančiai dviejų metų kadencijai.

Diskusijas ALTo veiklos reikalais pravedė buvęs ALTo pirm. Teodoras Blinstrubas, Dr. J. Genys pateikė apžvalgą apie Lietuvą. A. L. Socialdemokratų Sąjungos vardu kalbėjo dr. J. Valaitis, apibūdino pagal statutą nepakitusius veiklos tikslus. Dr. L. Kriaučeliūnas kalbėjo ne A. L. Tautinės Sėjungos, bet savo vardu. A. L. Romos Katalikų Federacijos vardu kalbėjo adv. S. Kuprys, iškeldamas mintį, kad JALTą sudarančios organizacijos turėtų mokėti atitinkamus nario mokesčius. A. L. Tautinės Sandaros vardu kalbėjo G. Lazauskas, pabrėždamas, kad 1994 metais ALTo svarbiausias uždavinys yra surengti XII Amerikos Lietuvių Kongresą. Į šį kongresą reikėtų įtraukti visas organizacijas, net ir klubus, tuo būdu išjudinant vieningą ALTo veiklą.

Rezoliucijų komisijos pirm. K. Burbai pateikus, priimtos rezoliucijos. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu. **ALTo inf.**

Amerikos Lietuvių Tarybos 53-čiojo metinio suvažiavimo Chicagoje darbo prezidiumas. Iš k.: Clevelando ALT sk. pirm. A. Pautienis, St. Petersburgo, FLALT sk. pirm. A. Shukis, ALT pirm. G. J. Lazauskas, ALT sekr. S. Dubauskas, v. p. K. Oksas. J. Tamulaičio nuotrauka

Amerikos Lietuvių Tarybos 53-ojo metinio suvažiavimo dalyviai Chicagoje 1993 m. spalio 31 d. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: v. p. V. Bildušas, buvęs ALT pirm. dr. J. Valaitis, buvęs ALT pirm. T. Blinstrubas, v. p. V. Naudžius, Clevelando ALT sk. pirm. A. Pautienis, svečias JAV LB krašto valdybos pirm. V. Maciūnas, ALT pirm. G. J. Lazauskas, St. Petersburgo ALT sk. pirm. A. Shukis, kon. V. Zakarauskas, ALT atstovas Washington, DC, dr. J. Genys, ALT garbės narys A. Chaplikas iš Bostono. J. Tamulaičio nuotrauka

PASKIRTA LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS LITERATŪROS PREMIJA

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už geriausią metų grožinės literatūros knygą. Macenatų pageidavimu premija skiriama metų gale. Dabar premija paskirta už 1992 metų geriausią grožinės literatūros knygą.

1992 metais išleistų knygų sąrašą sudarė rašytojas Alfonsas Tyruolis-Šešplaukis. Į vertinimo komisiją Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba pakvietė: Vytautą Volertą — pirmininku; nariais dr. Kostą Ostrauską, Leonardą Žitkevičių.

Komisija, susipažinusi su 1992 metais išleistais grožinės literatūros veikalais, 1993 m. spalio 30 d. vieningai premiją paskyrė Anglijoje gyvenančiam rašytojui Kazimierui Barėnui už jo novelių rinkinį "Ant paskutinės pakopos".

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja Lietuvių Fondui, kuris taip uoliai palaiko išeivijos literatūrą, kas metai skiria 2000 dol. premiją. Taip pat dėkoja visiem, kurie prisidėjo prie šios premijos paskyrimo: vertinimo komisijai ir sudariusiam knygų sąrašą.

Liet. Rašytojų Draugijos valdyba

ŠVENTĖ BALZEKO L. K. MUZIEJUJE

Prieš dvidešimt trejus metus Balzeko lietuvių kultūros muziejaus direktorių taryba paskelbė išrinkusi "Metų žmogų" Chicagos Istorijos draugijos direktorių dr. Clement M. Silvestro. Pareiškime visuomenei buvo sakoma, kad šis apdovanojimas bus suteikiamas mokslo, meno ar politikos srityje pasižymėjusiems asmenims, kurie savo darbu garsina arba įkvėpia kūrybai Amerikos lietuvius.

Nuo to laiko "Metų žmogumi" buvo išrinkti Daniel M. MacMaster, Mokslo ir Pramonės muziejaus direktorius (1976), disidentas Simas Kudirka (1975), Howard Tymer, "Chicago Tribune" laikraščio užsienio žinių skyriaus redaktorius (1982), "Margučio" radio programa (1988) ir dar keliolika ne mažiau žymių veikėjų.

"Metų žmogaus" apdovanojimas ne tik išskirtinai pagerbdavo laureatą, bet ir įtraukė besikuriantį Lietuvių muziejų į aukščiausio rango Chicagos kultūros ir visuomeninių institucijų akiratį, padėjo užmegzti naudingus kontaktus.

Šiais metais apdovanojimas paskirtas daktarui John P. Lubicky. Jis yra Shriners vaikų ligoninės personalo viršininkas ir daugiausia nusipelnė, kad "Lietuvos vaikų vilties" labdaringa organizacija galėjo praktiškai įgyvendinti vaikų iš Lietuvos gydymą Chicagoje.

Visai neseniai dr. Lubicky su grupe kitų Shriners ligoninės profesionalų vyko į Vilnių, kur Universiteto klinikoje įsteigė vaikų ortopedijos operacinę. Dr. Lubicky vadovaujama komanda Vilniuje ne tik vykdė ypatingai sudėtingas operacijas, bet ir pravedė intensyvias konsultacijas ir mokomąją programą. Lietuvos gydytojams jie padovanojo brangią medicininę aparatūrą. Dr. Lubicky dėka daug Lietuvos vaikų dabar jaučiasi taip, kaip jie prieš keletą metų net negalėjo pasvajoti.

Šiemet iškilmingą dr. Lubicky pagerbimą organizuoja "Lietuvos vaikų vilties" pirmininkė ir kitų lietuviškų organizacijų veikli narė Gražina Liautaud. Apdovanojimo pirmininkai yra dr. Petras V. Kisielius ir dr. Loreta Višomirskytė.

Rezervacijų į apdovanojimo balių, kuris įvyks gruodžio 5 d., pirmininkai yra Joseph ir Eli Katauskai. Dėl vietų rezervacijos ir platesnės informacijos prašoma skambinti telefonu 312 582-6500. **B.M.I.**

Aplink pasaulį

❒ Popiežiui Jonui Pauliui II reikės šešių savaičių, kad jo skilęs petys pilnai sugytų. Popiežiaus gydytojas Dr. Gianfranco Fineschi lapkričio 12 d. taip pat pasakė, kad Jonas Paulius II negalės slidinėti ir plaukioti per ateinančius mėnesius. Paprastai Popiežius po Kalėdų turėdavo slidinėjimo atostogas. Šv. Tėvo petys ir ranka bus sutvarstyti keturias savaites. Po to seks dviejų savaičių terapija.

❒ Lapkričio 12 d. šūviai pasigirdo netoli vieno iš Rusijos karinių laivų, dabar kontroliuojančių Gruzijos uostą Poti. Vienas Rusijos kareivis buvo sužeistas. Gruzijos lyderio Eduard Ševardnadze atstovas pasakė, kad jis neturi informacijos apie šūvius. Poti yra tiekimų iš Armėnijos ir Azerbaidžano į Gruziją vartai. Dabar Rusijos kareiviai saugo ne tik Poti uostą, bet ir geležinkelio kelius, vedančius prie jo.

❒ Kalnakasiai Uralo kalnuose atrado 5,805 karato smaragdą (emerald). Du su puse svaro smaragdas yra vienas iš vertingiausių kada nors atrastų Rusijoje. Kalnakasiai brangakmenį pavadino "Prezidentu", pagerbdami Rusijos Prezidentą B. Jelcin, kuris yra kilęs iš Uralo. Smaragdas, kuris tikriausiai bus parduotas kaip muziejinė retenybė, buvo atrastas Malyšev kasykloje, 900 mylių į rytus nuo Maskvos. Ekspertai brangakmenį įvertino $1.5 milijono.

❒ Buvusi Sovietų Sąjungos respublika Kazachstanas lapkričio 15 d. įvedė nacionalinę valiutą - tenge. Kaimyninis Uzbekistanas artimiausiu laiku taip pat įsives nacionalinę valiutą. Rubliai Kazachstane bus keičiami santykiu: 500 rublių už 1 tenge. Kiekvienam Kazachstano piliečiui bus galima pasikeisti iki 100,000 rublių. Kazachstano prezidentas Nazarbajev pasakė, kad nacionalinė valiuta yra svarbus žingsnis į nepriklausomybę. Kazachstane yra 16.5 milijono gyventojų. Kazachstanui ir Uzbekistanui įvedus nacionalines valiutas, 13-a iš 15-os buvusių Sovietų Sąjungos respublikų (įskaitant ir Rusiją) turės nacionalines valiutas. Tik Armėnija ir Tadžikistanas tebenaudoja rublį.

❒ Areštuotas buvęs Lenkijos vidaus reikalų ministerijos darbuotojas, dabar pensininkas Marek Z. Jis įtariamas šnipinėjimu SSSR, o vėliau Rusijos naudai. Marek buvo sulaikytas tuo metu, kai jis perdavinėjo žinias Rusijos kariniam ataše Lenkijoje Vladimir Lomakin. Jei Marek kaltė bus įrodyta, jam gresia bausmė nuo 5 metų kalėjimo iki sušaudymo. Nuo 1989 m. Lenkijos teismai nuteisė du asmenis už šnipinėjimą svetimos valstybės naudai.

❒ Dideliam vartotojų džiaugsmui paskutiniai Danijos statistikos duomenys rodo, kad kainos šalyje beveik nekyla. 1992 m. infliacija Danijoje siekė 2%. 1993 m. rugsėjo mėn. kainos buvo tik 1,2% didesnės nei tuo pat metu 1992 m. Šiek tiek pabrango vaisiai, daržovės, bulvės, sūris ir kava, tačiau smarkiai sumažėjo naftos ir benzino kainos.

❒ Jungtinių Tautų Saugumo taryba lapkričio 11 d. nubalsavo už sankcijų prieš Libiją sustiprinimą. Saugumo taryba nepriėmė Libijai skaudžiausio galimo smūgio: jos naftos eksporto embargo. Libijos ekonomika pilnai priklauso nuo naftos eksporto: per dieną eksportuojama 1.5 milijono barelių, per metus gaunama $9 milijardai pajamų. Naująsias sankcijas Libijos atstovas pavadino neteisėtomis ir pareiškė, kad "imperialistinės šalys" naudojo "spaudimą ir grasinimus" prieš kitas Saugumo tarybos nares, kad patvirtinti sankcijas. Sankcijos prieš Libiją yra iššauktos 1988 m. Pan AM 103 skrydžio lėktuvo susprogdinimo. Libija atsisako išduoti teismui įtariamuosius. Žuvusiųjų giminės ir artimieji tokiais neryžtingais JT veiksmais pasipiktinę ir sako, kad vienintelis teisingas žingsnis turėjo būti pilnas naftos embargo, - besitęsiantis JT diplomatinis žaidimas jiems nepriimtinas.

iš visur

— **Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose** praneša, kad 1993 m. lapkričio 15 d. JT Generalinė Asamblėja visuotiniu nutarimu priėmė rezoliuciją, raginančią Rusijos federaciją nedelsiant išvesti likusius savo kariuomenės dalinius, esančius Estijos ir Latvijos teritorijose. Kariuomenės atitraukimo klausimu, kurį JT Generalinė Asamblėja svarsto jau antrus metus, pasisakė Afganistano, Belgijos, Estijos, Kanados, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Rusijos Federacijos, Švedijos ir Vengrijos atstovai. Plačiau apie tai kitame "Darbininko" numeryje.

— **Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto** (VLIKo) įkūrimo 50-ųjų metinių iškilmingas minėjimas įvyks 1993 m. lapkričio 27 d., šeštadienį, 5 val. popiet Lietuvos Menininkų rūmuose, S. Daukanto a. Nr. 3/8, Vilniuje. Garbės svečiais iš JAV pakviesti 26 lietuviai. Organizaciniam komitetui vadovauja dr. K. Bobelis.

— **Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos** metiniame suvažiavime, įvykusiame Cleveland, OH, 37-oji kultūrinė gydytojų draugijos premija paskirta muzikei Ritai Kliorienei. Suvažiavimo metu į naują draugijos valdybą išrinkti: dr. Algis Skrinska, dr. Dainius Degėsys, dr. Vytautas Maurutis, dr. Juozas Šonta, dr. Vitoldas Gruzdys.

—**Lietuvių Sielovados Tarybos metinis suvažiavimas** įvyks Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, 1993 m. lapkričio 27 d. Suvažiavimo tema: "Rūpestis mūsų jaunimu". Pradžia 10 val. ryto. Po maldos ir vysk. Pauliaus A. Baltakio, OFM, įvadinio žodžio simpoziume "Religija vasaros stovyklose ir šeštadieninėse mokyklose" dalyvauja: A. Saulaitis, SJ, Regina Kučienė, Sesuo Margarita ir Birutė Bublienė. Suvažiavimo metu "Darbininko" atstovui bus įteikta prel. dr. Juozo Prunskio "Krikščioniškos spaudos" premija už 1992 metus.

— **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos JAV** visuotinis narių susirinkimas įvyks Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyne Putname, CT, lapkričio 21 d., sekmadienį, 1:30 v. popiet. Bus svarstomi organizacijos santykiai su Connecticuto valstijos administraciniėm įstaigom. Bus pasidalinta Šv. Tėvo viešnagės Lietuvoje įspūdžiais.

— **JAV LB Kultūros Taryba praneša,** kad lapkričio 27 d., šeštadienį, XVIII-me Mokslo ir Kultūros simpoziume Lemont, IL, Kultūros Taryba organizuoja pokalbį apie Amerikoje gyvenančių lietuvių kultūrinės veiklos apimtį ir paskirtį. Kalbėtojai nagrinės šias temas: Kultūrinių įvykių vaidmuo ir apimtis; Kultūrinių įvykių ribos: ką norime atsiekti, ką galime apsiimti; Kultūros raida ir jos palaikymas. Kalbėtojai: Tomas Remeikis, Vytautas Kavolis, Stasys Goštautas ir Ilona Maziliauskienė.

— **Dail. Petro Kiaulėno** kūrybos paroda atidaryta Klaipėdos paveikslų galerijoje. Joje 22 paveikslai — peizažai, natiurmortai, portretai.

ANGLIŠKA KNYGA

"LITHUANIA 700 YEARS"

yra geriausia dovana
Jūsų amerikiečiams draugams, pažįstamiems ir giminėms. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija.

Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. Įvadą parašė Raphael Sealey, Dept. of History, University of California, Berkeley, CA.

Rašo:

Jonas Puzinas: *The Origins of the Lithuanian Nation.* (1. Early Theories of Lithuanian Origins. 2. The Origins of the Lithuanians in the Light of Linguistics. 3. The Prehistory of the Lithuanians. 4. Lithuanians and their Kinsmen in the First Millenium A.D. and in Early Historical Times.)

Juozas Jakštas: *The Rise of the Lithuanian Nation.* (1. Beginning of the State. 2. The Development of Lithuania's Grand Duchy. 3. Crisis of the State and Union with Poland. 4. The Beginning of the Republic of the Nobility. 5. The Commonwealth of the Gentry. 6. Disintegration of the Commonwealth. 7. Lithuania in the First Half of the 19th Century. 8. The Battle to retain the Lithuanian Free Press and National Rebirth.)

Dr. Albertas Gerutis: *Independent Lithuania.* It covers Lithuania's political and cultural life starting with the Declaration of Independence in 1918 and ends with the Soviet Occupation in 1940.

Dr. Albertas Gerutis: *Occupied Lithuania.* This article is divided into many parts, i.e.: The Stalin-Hitler Pact; The Moscow Ultimatum and Occupation of Lithuania; Arrests and Mass Deportations; Lithuania under Nazi Occupation; The Collapse of Nazi Germany; Second Soviet Occupation and other.

Algirdas Budreckis: *Lithuanian Resistance, 1940-1952.* (1. The First Resistance, 1940-1941. It includes The Formation of the Lithuanian Activist Front, the Revolt in Kaunas, Its Intensity and Consequences, etc. 2. Resistance to the Nazi Occupation, 1941-1944. The Underground Press, Resistance by the Intellectuals; Establishment of the Supreme Committee, etc. 3. The Partizan War, 1944-1952, etc.)

Algirdas Budreckis: *Liberation Attempts from Abroad.* (An Idealistic Crusade, 1940-1945; The Struggle based on Western Help, 1945-1956. The struggle based on Lithuanian Resources, 1956-1966. The Protracted Siege.

Stasys Lozoraitis: *The Prospects for Lithuanian Liberation.*

Included are: Bibliography; Index; About the Authors.

• • •

Čia trumpas straipsnių turinys angliškai, kad Jūs galėtumėte sudominti šia knyga apie Lietuvą savo draugus ar gimines, nemokančius lietuviškai.

Knyga kietais viršeliais, gražiu spalvotu aplanku, 458 psl. Kaina 25 dol. su persiuntimu. Gaunama rašant:

DARBININKAS
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Pagerbiant dr. Aldoną Janačienę, didelį tortą dovanojo Marytė Šalinskienė. Iš k.: Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugijos pirmininkė Birutė Lukoševičienė, dr. Fiorenzo Paronetto, dr. Gaetano Jannace, Pranė Ąžuolienė, dr. Aldona Janačienė, Marytė Šalinskienė. Liudo Tamošaičio nuotrauka

L. K. RELIGINĖ ŠALPA PAREMIA TRIS KATECHIZACIJOS STUDENTES

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa suteikė stipendijas apytikriai už $12,000 padengti vieno semestro studijas Pranciškonų Universitete (Steubenville, OH) trims studentėms iš Lietuvos: Ses. Ramunei Murauskaitei, Ses. Daliai Verbylaitei ir Elonai Gubavičiūtei. Studentės kurios jau pilnus metus studijavo katechizaciją Notre Dame Institute (Arlington, VA), leidžia rudens semestrą Pranciškonų Universitete, tęsdamos anglų kalbos bei teologijos studijas.

Notre Dame Institutas davė studentėms stipendijas katechizacijos diplomoms įsigyti, o pragyvenimo išlaidas Virginijoje padengė JAV Vyskupų Konferencijos fondas Katalikų Bažnyčiai Rytų Europoje remti. Studentės išrinktos bei finansinės sąlygos jų studijoms sudarytos, tarpininkaujant Švč. M. Marijos N.P. seselėms.

Nutarta, kad būtų naudinga studentėms praleisti nors semestrą Pranciškonų Universitete pasitobulinti anglų kalboje bei patirti šios nepaprastai gyvos krikščioniškos bendruomenės veikimą. Šis universitetas, kuris pasižymi savo katalikišku akademiniu mokslu, taip pat labai palankiai nusiteikęs Lietuvos atžvilgiu ir stengiasi pagal galimybes padėti Katalikų Bažnyčiai Rytų Europoje. Todėl universiteto administracija sutiko visas tris studentes priimti, išskyrė vietas bendrabutyje, bei davė nuolaidą mokesčiui abiejoms vienuolėms. Baigusios šio semestro studijas, studentės grįžta į Notre Dame Institutą, kur pavasarį apgins diplomus, o po to sugrįš į Kauną.

Studentės Lietuvoje aktyviai prisidėjo prie Bažnyčios atsinaujinimo ir katalikiško švietimo darbų. Elona Gubavičiūtė, iš profesijos inžinierė, rimtai domėjosi švietimo klausimais ir ieškojo būdų pakelti lietuvių tikėjimo bei krikščioniško auklėjimo lygį. Ses. Dalia Verbylaitė, priklausanti Eucharistinio Jėzaus seserų vienuolijai buvo muzikos mokytoja atsikūrusioje Jėzuitų gimnazijoje. Ses. Ramunė Murauskaitė, tos pačios Eucharistiečių vienuolijos narė, buvo antrų metų teologijos studentė Kauno Vytauto Didžiojo Universitete.

Šių trijų stipendijų mecenatai – Oak Tree Philanthropic Foundation ir Kanados Lietuvių Katalikų Centras. Nuoširdžiai dėkojame jiems už aukas, kurios leidžia paremti Lietuvos krikščionišką ateitį.

LKRŠ

SUDARYDAMI TESTAMENTUS, NEPAMIRŠKITE "DARBININKO"!
Tuo prisidėsite prie lietuvybės palaikymo ne tik JAV, bet ir visuose lietuvių židiniuose, kuriuos kiekvieną savaitę lanko "Darbininkas".

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO
atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ
TEL. (718) 441-4414
85 - 17 101 ST.
Richmond Hill, NY 11418
IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.
1-800-775-SEND
IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121
© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

UNIONTOURS
Geriausios kelionės į Pabaltiją
LIETUVA '93/'94
Member ASTA American Society of Travel Agents
CLIA
☞ SPECIALŪS SAVAITGALIAI (kelionė ir viešbutis)
☞ VIENOS SAVAITĖS ir 11 DIENŲ programos.
Apsistokite viešbutyje "TURISTAS", vad. olandų.
ATS
Papigintos kelionės nuo lapkričio 1 d. iš:
$550 New York/Boston
$650 Chicago/Miami
$750 Los Angeles/Seattle
Labai nupigintos kelionės į vieną pusę į (*arba* iš) Vilnių, New Yorką ir Miami.
Pat ir Eric paaiškins apie išimtis. Skambinkite:
BTC
1 - 800 - 451 - 9511
Įsteigta 1931
UNIONTOURS
79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 Fax: 212 - 683 - 9511

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York - Vilnius - New York $599 r.t.
Chicago - Vilnius - Chicago $599 r.t.
One way $380
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IR RYGĄ
NUO LAPKRIČIO IKI KOVO MĖNESIO

	Į Vilnių	Į Rygą
iš New York nuo	$638.-	$600.-
iš Boston, Philadelphia, Washington nuo	$638.-	$638.-
iš Chicago nuo	$620.-	$620.-
iš Minneapolis, Cleveland nuo	$658.-	$658.-
iš Florida nuo	$698.-	$675.-
iš Los Angeles, San Francisco, Seattle nuo	$798.-	$798.-

Kainos padidintos Kalėdų laikotarpiui. Siūlome papigintas keliones ir iš Lietuvos.
Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 944-1273 (201) 592-8780

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti *Darbininko administracijai*
- 9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS (angliškai), nauja laida
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN.....$25.00
Prie šios knygos įkalbėti pagalbiniai tekstai į keturias kasetes.....$40.00

MOTERIS SU BALTU CHALATU (35 apsakymai iš autorės pergyvenimų dirbant ligoninėse) Dr. K. Paprockaitė - Šimaitienė, 494 psl.....$20.00

KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ, II Pasaulinio karo dienoraštis, daug aprašymų iš Hanau (Vokietijoje) stovyklos gyvenimo - A. Gustaitis 940 puslapių su nuotraukomis ir žemėlapiais, su persiuntimu.....$35.00

ŠVENTASIS RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS, Pranašų knygos, vertė prof. kun. A. Rubšys, 670 psl.....$12.00

ATGAVĘ VILTĮ, Pertvarkos tekstai, V. Landsbergis, 227 psl.....$18.00

LIETUVIŲ PAPAROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE D. Bindokienė.....$15.00

ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI, L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis, 246 psl.....$10.00

KELIAUJAME ABU, MĖNULI, Aleks. Radžius, astronomijos eilėraščiai, 64 psl.....$6.00

LAIKO PAGRĖBSTAI, atsiminimai, Vl. Kulbokas, ...$8.00

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, didelio formato, (J. Andriaus).....$12.00

ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS.....$15.00
LIETUVIŲ - ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS.....$15.00

ANAPUS HORIZONTO, Australiškos apysakos - Ava Saudargienė, 189 psl.....$12.50

ŠALIS, KURIOJE GYVENAM, kelionių po JAV įspūdžiai, V. Šalčiūnas, 296 psl.....$12.50

BERŽAS UŽ LANGO, romanas, D. Mackialienė, 324 psl.....$15.00

NAKTIS, trijų veiksmų drama, J. Gliauda.....$11.00

UGNIS IR ŽODIS, poezija su iliustracijomis, didelio formato, V. Kazokas, 94 psl.....$8.50

GROBIO IR NAIKINIMO ŽYGIS, Z. Raulinaitis.....$9.00

BALTŲ KALBŲ BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALY, Jūratė Statkutė de Rosales.....$15.00

VAIVOS JUOSTA, eilėraščiai ir dialogai, J. Rūtenis $6.00

PRIE VILTIES KRYŽIAUS, Juozas Prunskis.....$5.00

KOVO KETVIRTOJI, Jurgis Gliauda.....$5.00

TANKĖJANTI ŠVIESA, eilėraščiai, originalai ir vertimai, Tomas Venclova.....$8.00
DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, Aleksandras Merkelis.....$15.00

VISAIP ATSITINKA, A. Gailiušis.....$5.00

MARGO RAŠTO KELIU, (Darbininko premijuota apysaka), Alė Rūta, 281 psl.....$5.00

GYVENIMO VINGIUOS, Atsiminimai, 504 psl., Ver. Kulbokienė.....$8.00

LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI, Juozas Audėnas.....$5.00

LEMTINGOS DIENOS, apysakos, Jonas Jašauskas, 187 psl.....$8.00

IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI, Evangeliniai mąstymai, eilėraščiai, K. Trimakas, 267 psl.....$10.00

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoj. Galima užsakyti skambinant telefonu **(718) 827-1351** arba rašant **Darbininko** administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nesiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

Artimųjų ir draugų palydėta, Brooklyne daugiau kaip 40 metų išgyvenusi ir šiemet spalio 31 d. mirusi, rašytoja Nelė Mazalaitė-Gabienė lapkričio 4 d. palaidota Cypress Hills kapinėse. Maldą kalba Apreiškimo lietuvių parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Salomėjos Narkeliūnaitės nuotrauka

KULTŪROS ŽIDINIO METINIS SUSIRINKIMAS

Aštuonioliktas Kultūros Židinio susirinkimas įvyko lapkričio 6 d., šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje, Brooklyne, NY.

Be jokių ilgų įvadų susirinkimą atidaręs Židinio Tarybos pirmininkas Algirdas Mačiulaitis, pakvietė Tėvą Pranciškų Giedgaudą, OFM, sukalbėti invokaciją. Sugiedojus Lietuvos himną, sekė mandatų komisijos sudarymas. Į komisiją įėjo Marija Žukauskienė, Julius Botyrius ir Danutė Bobelienė.

Praėjusių metų susirinkimo protokolą, paruoštą Laimos Lileikienės, perskaitė Aldona Marijošienė. Vitui Katinui paprašius, kad jo pavardė iš protokolo būtų išbraukta, kitų pataisų nepadarius, protokolas buvo priimtas.

Išsamų Židinio Tarybos pranešimą padarė Algirdas Mačiulaitis. Jis pastebėjo, kad praėjusieji metai nebuvę lengvi ir tik iš dalies sėkmingi. Židinys praplėtęs savo veiklą lietuvių visuomenei, priglausdamas Maironio šeštadieninę mokyklą ir anglų kalbos kursus, skirtus naujai atvykusiems iš Lietuvos. Nerimą kelia sumažėjęs narių skaičius ir šie metai, kurie buvo užbaigti su 1,800 dolerių deficitu. Deficitas atsiradęs dėl nelauktai pakilusių išlaidų už elektrą, dujas ir apdraudą. Bendrai paskutinieji metai nebuvę blogi. Netekus pajamų iš buvusių Bingo žaidimų ir KASOS, Židinio patalpas reikėjo dažniau išnuomoti kitataučiams, o ir nuomos mokestis jiems turėjo būti pakeltas.

Pirmininkas kreipėsi į narius ir kvietė juos ateiti su savo talka Židinio valdybai, nes dabar valdybos darbą, išskyrus valdybos pirmininką Algirdą Jankauską, atlieka patys Tarybos nariai.

Metų bėgyje buvę išleisti du

(nukelta į 8 psl.)

NELĘ MAZALAITĘ ATSISVEIKINANT

TAI Angelas Dievo
Parinko Tau dieną,
Kad tyliai skambėtų varpai,
Kad nušviestų Tau kelią
Į nežinomus tolius
Ašarojančių žvakių pulkai.
Tai Angelas Dievo,
Tyliai išlydėjo Tave pro vartus..
Palikus tą brangųjį lobį,
Tuos atverstus knygos lapus.

x

Be savo gimtųjų namų
Pasuksi gal "Saulės taku"?
Gal stabtelsi dar
Prie Nevėžio, Šventosios?
Tiktai nepamiršk
Šiluvos...
Nuvykusi ten,
Ištarki žodžius
Mūs kiekvieno ir
Visiems tuos pačius:
"Nenuženk nuo akmens,
O Marija,
Nepalik, nepalik
Lietuvos!
Dar ir šiandien
Ten ašaros lyja,
Ir debesys telkias
Tamsos...

Kotryna Grigaitytė

AUKOS BALFUI

Balfo 100-ojo (New Yorko) skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsiliepusiems į metinį lėšų telkimo vajų. Pateikiame sąrašą aukojusių po $25 ir daugiau. Aukos gautos iki lapkričio 10 d.:

$250 — Dr. G. Klivečka.

$200 — H. ir E. Andruškos.

Po $100 — D. ir V. Anoniai, B. Cibulskienė, A. ir V. Katinai, kun. J. Pakalniškis.

$75 — Dr. A. Noakaitė-Dunajewski.

Po $50 — M. G. Arvystas, D.M.D., R.ir A. Balsiai, W. ir E. Barnet, dr. L. ir J. Giedraičiai, A. S. Janušas, R. Kisielius, M. ir J. Klivečkos, A. Lingis, A. Liepinaitis, K. ir J. Norvilai, kun. A. Rubšys, S. ir V. Vaikučiai, N. ir J. Valaičiai.

Po $45 — Dr. S. Dimienė, M. ir P. Paliai.

Po $40 — Dr. J. Kazickas, L. Žitkevičius.

Po $25 — B. P. Bagdžiūnas, V. ir A. Bartys, S. Karmazinas, K. Keblys, L. ir A. Lileikai, V. Maželis, E. Minkūnas, A. ir P. Petraičiai, J. ir A. Pumpučiai, B. Rastenienė, R. Saldaitis - Čiurlienė, Shalins Funeral Home, I. ir A. Vakseliai.

Balfo skyriaus valdyba

SUSIKAUPIMAS PUTNAME

Adventas — tai laikas pasiruošti Kalėdų džiaugsmui. Tuo tikslu valome ir puošiame savo namus. Labai svarbu, kad ir mūsų asmeninės dulkės, kurių kartais prineša gyvenimo vėjai, nedrumstų kalėdinio džiaugsmo. Svarbu papuošti ne tik namus, bet ir savo vidų.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys Putnam ruošia mums puikią progą tai padaryti ir pasiruošti Kalėdų džiaugsmui. Tai jų ruošiamas gruodžio 5 d. advento susikaupimas, kuriam vadovaus svečias iš Lietuvos kun. Algimantas Gudaitis, St. Pasinaudokime šia proga papuošti savo sielos kalėdinę eglutę!

Susikaupimo registracija prasidės 9:30 val. ryto, o programa — 10:30 val. Programoje bus konferencija, pasiruošimas išpažinčiai, bendri pietūs, mišios. Visi laukiami Putname!

Č. M.

— **Pajamas,** mažesnes kaip 40 litų vienam šeimos nariui, rugpjūčio mėnesį turėjo 17 proc. kaimiečių ir 11 proc. miestiečių. Didesnes pajamas kaip 250 litų turėjo po 5 proc. ir kaimiečių ir miestiečių.

NAUJAS PARTIZANO KAPAS

Tautą sudaro ne vien gyvoji, kuriančioji karta, bet ir savo palikimą gyviesiems paliekančios kartos.

Nedaug išliko lietuvių, kurie bandė Lietuvą užplūdusiems grobikams priešintis ginklu. Sūduvos žemė amžiams savo glėbin neseniai priėmė rytų Aukštaitijos sūnų Leoną Vilutį, vieną iš nuoširdžių kovotojų (1920.IV.II - 1993.VII.22).

1944 m. gruodžio 21 dienos Lietuvos laisvės armijos Vilniaus apygardos Įsakymu Nr. 52, pasirašytu apygardos vado Tuinylos, "Tigro" rinktinės vadui Leonui Vilučiui — Arūnui Bitinėliui buvo suteiktas Lietuvos kariuomenės majoro laipsnis. Kas vyko prieš tai ir po to galima pasiskaityti Leono Vilučio atsiminimų knygoje "Likimo mozaika", kurią pernai išleido Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių draugija. Knygoje aprašomas autoriaus gyvenimo, kovos ir kančios kelias, pradedant gimtuoju Derviniškės kaimu Utenos (Švenčionių) apskrityje, baigiant Intos šachtomis netoli Vorkutos. Po to — sunkus grįžimas į Lietuvą, piktos pamotės valdomą, kur buvę politikaliniai ir tremtiniai nebuvo mielai sutinkami.

Tik Atgimimas suteikė tremtiniams galimybes kovoti už pamintas savo teises ir pamintą Lietuvos nepriklausomybę. L. Vilutis įsijungė į Sąjūdžio, Politinių kalinių sąjungos, SKAT-o veiklą.

Žmona Aldona Vilutienė — taip pat buvusi politkalinė ir tremtinė — šiuo metu bendradarbiauja su Marijampolės krašto tyros muziejumi, ruošdama ekspozicijas, skirtas pokario rezistentų, politinių kalinių bei tremtinių, jų žygių ir vargų atminimui.

Sūnus Kęstutis — technikos mokslų daktaras, gyvena Vilniuje, "Biocentro" vadovas, aktyvus sąjūdietis, vienas "Laboros" draugijos organizatorių. Sūnus Gintaras — statybininkas, gyvena Marijampolėje, "Biocentro" bendradarbis.

Polinkį rašyti L. Vilutis parodė, dar mokydamasis Telšių amatų mokykloje. Tada jis parašė straipsnį apie Rainių miškelio kankinius. Rainiuose žuvo septyni jo draugai. Rašinį gerai įvertino mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Nakaitė-Arbačiauskienė (Alė Rūta). Straipsnį apie kankinius mokytoja tada garsiai perskaitė klasėje, po to jis buvo atspausdintas Telšių laikraštyje.

Paskutinę savo vasarą L. Vilutis praleido, intensyviai dirbdamas. Skubėjo – ruošė naują knygą apie kovos draugus — Labanoro girios partizanus. Net ligoninėj su savimi turėjo rašomąją mašinėlę ir popieriaus. Gaila, kad šios knygos nespėjo baigti.

Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas Kučingis š. m. gegužės 22 d. atlydėjo į Vilnių prel. J. Maciejausko palaikus. Kun. J. Maciejauskas, nusipelnęs statant Švėkšnos bažnyčią, vėliau atsidūręs užjūryje, prieš mirtį pareiškė norą, kad jo palaikai būtų palaidoti Lietuvoje. Praėjus daugeliui metų, kun. J. Maciejausko troškimas buvo išpildytas.

L. Vilutis pavargo sutikdamas ir palydėdamas kun. J. Maciejausko palaikus į Žemaitiją. Grįžus teko gulti Marijampolės ligoninėn. Bet nenurimo, negalėjo pasyviai ilsėtis ligoninėje — Lietuvoje tiek visokių minėjimų, susitikimų. Liepos 3 d. Vilniuje turėjo įvykti memorialinės lentos atidengimas Dzūkijos partizanų vadui pulk. Vitkui-Kazimieraičiui. Lenta buvo atidengiama prie namo, priklausiusio architektui Edmundui Arbui-Arbačiauskui. E. Arbo - Arbačiausko rūpesčiu sudarytas komitetas pastatyti Vitkui-Kazimieraičiui vertingesnį paminklą prie Liškiavos, netoli Druskininkų. O kol kas pasitenkinta memorialine lenta. Į jos atidengimą E. Arbo-Arbačiausko kviečiamas išskubėjo (tiesiai iš ligoninės) ir L. Vilutis, bet prakalbai iškilmėse užbaigti neužteko jėgų. Ir vėl palata — Santariškių ligoninėje. Trečias infarktas buvo lemiamas. L. Vilutis mirė liepos 22 dieną 5 valandą ryto.

Stalininė "šienapjovė" — tremties ir įkalinimo mašina — pasiglemžd avo daug žmonių. Todėl nukentėjusių tarpe pasitaikydavo visokių. Nenuostabu, kad tebegyvenančių politkalinių ir tremtinių tarpe nepritrūksta vietos įtarumui, pasigirsta vienoki ar kitoki kaltinimai. Šiek tiek įtarinėjimų mesta ir L. Vilučio adresu.

Kaltinimų nesusilaukia tik tie, kurie nieko neveikia, savo neveiklumu išvengia pavojų ir nežinomi, neapkaltinti nueina užmarštin. L. Vilutis įamžino save "Likimo mozaikoj".

O kol kas mūsų karta brenda per sunkius tarpusavio apkaltinimus, ieškodama santarvės. Pabaigai tiktų pacituoti prel. J. Kučingio žodžius, adresuotus L. Vilučiui: "Turėkime vilties, kad viskas gerai baigsis. Pradžia sunki ir duobėta, nelengva persilaužti dvasiškai ir ekonomiškai. Tas pareikalaus daug laiko. 50 metų vergija — tai beveik trijų generacijų palikimas. Žmogus — ne švarkas, negreit pakeičiamas. Tik reikia išmintingų žmonių, kurie šiuo persilaužimo laikotarpiu mokėtų laukti, kurti ir savo pavyzdžiu liudyti savo veiksmų tikslingumą".

1993 m. liepos 24 d. prieš palydint į kapines buv. partizaną a. a. Leoną Vilutį. Šalia karsto žmona Aldona su sūnumis Kęstučiu ir Gintaru.

A.† A.

APOLINARUI VEBELIŪNUI,

buvusiam aktyviam bendruomenės nariui, mirus, jo žmonai Jadvygai, sūnums Linui ir Rimui su šeima, seseriai V. Šližienei, broliui Albinui Lietuvoje ir kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

LB Queens apylinkės valdyba

A.† A.

KAZIMIERUI SMILGEVIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Danutą, sūnus Edgardą ir Raimondą su šeimomis ir artimuosius.

Sofija Plechavičienė
Ignas Plechavičius
Gražina Anstett

A.† A.

Dail. ČESLOVUI JANUŠUI,

ilgamečiam bendruomenininkui, mirus, jo sūnui Sauliui su šeima ir visiems giminėms bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

LB Queens apylinkės valdyba

A.† A.

Dail. ČESLOVUI JANUŠUI

Į Amžinybę iškeliavus, jo sūnui Sauliui, marčiai Gražinai ir jų sūnums Stasiui, Andriui, Jonui ir Simui bei visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Regina Kudžmienė,
Linas ir Laurie Kudžmai,
Darius Kudžma,
Mara ir Vytautas Vygantai,
Monika ir Kristina Vygantaitės

BOSTONO ŽINIOS

Rankdarbių mugė

Šiais metais Bostono tautodailininkų rengiama rankdarbių mugė įvyks gruodžio 5 d., sekmadienį 12-5 val. popiet, Lietuvių Klubo III-čio aukšto salėje, 368 W. Broadway, S. Bostone. Ten bus galima įsigyti tautinių drabužių, audinių, juostų, medžio drožinių, gintaro papuošalų, knygų, kalendorių, sveikinimų kortelių ir kitų suvenyrų. Kaip ir kiekvienais metais, bus ir lietuvių dailininkų darbų. Bus galima įsigyti dail. P. Lapės kalėdinių atvirukų, dail. V. Igno zodiako grafikos darbų. Taip pat veiks kavinė su namuose gamintais kepiniais, bus galima iš anksto apsirūpinti šventiniais saldumynais. **(S.S.)**

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Kalėdinę popietę anglų kalbos kursų klausytojai rengia gruodžio 12 d., sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Balfo 100-ojo (New Yorko) skyriaus valdyba lapkričio 28 d., sekmadienį, 2 val. popiet kviečia visus Balfui prijaučiančius į Kultūros Židinį aptarti Balfo New Yorko skyriaus reikalų.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas įvyks lapkričio 19 d., penktadienį, 2 val. popiet pas Giedrę Kulpienę, 84-01 101 St., Richmond Hill, NY, (kampas Park Lane So.). Telef. 718 846 - 1056.

Krepšinio rungtynės tarp atvykusios iš Lietuvos komandos ir Manhattano kolegijos bus lapkričio 21 d., sekmadienį, 2 v. popiet kolegijos salėje Bronxe. Lapkričio 22 d. svečiai žaidžia su Cornell universiteto komanda Ithaca, NY. Lapkričio 14 d. žaidė su Pace universitetu Pleasantville, NY. Lapkričio 15 d. rungtynės su American International kolegija Springfield, MA. Lapkričio 16 d. su New Hampshire universitetu Durham, NH. Lapkričio 18 d. su Dartmouth kolegija Hanover, NH. Lapkričio 19 d. su Siena kolegija Loudonville, NY.

Gražus *Darbininko* kalendorius, kaip kasmet, taip ir šiemet, lapkričio mėn. pabaigoje bus išsiuntinėjamas visiems skaitytojams. Skaitytojų patogumui bus įdėta ir atkarpa, kuria galima pasinaudoti, atsilyginant už metinę prenumeratą, kuri yra $30.00. Prenumeratos pasibaigimo data yra pažymėta lipinuke prie skaitytojo pavardės. Kieno prenumerata bus pasibaigus, prašome už ją atsilyginti, pasinaudojant įdėta atkarpėle ir vokeliu. Blogėjant lietuviškos spaudos padėčiai, mažėjant skaitytojams, būsime labai dėkingi už auką laikraščio palaikymui.

Vidas Jurėnas, maratono bėgikas iš Lietuvos, lapkričio 12 d. atvyko iš Lietuvos ir lapkričio 14 d. dalyvavo garsiajame New Yorko maratone. Pilną maratoną — 26 mylias — jis atbėgo per 2 val. 59 minutes. Bėgimo sąlygos buvo sunkios dėl aukštos drėgmės. Su bėgiku "Darbininko" redakcija padarė pasikalbėjimą, kuris su nuotraukomis bus spausdinamas kitą kartą.

A. a. Nelės Mazalaitės draugai Vilniuje užprašė 10 mišių už jos vėlę. Mišios buvo aukotos Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Antakalnyje.

Kompozitoriaus Osvaldo Balakausko kūrinių koncertas įvyks lapkričio 20 šeštadienį, 8 v.v. Merkin Hall salėje, 129 W. 67 St. West of Broadway, Manhattane. Programą atliks Jeffrey Krieger, elektroninė violončelė; Peter Standert, fleita; Fumiko Miyaroo, pianistas. Į koncertą atvyksta pats kompozitorius iš Paryžiaus. Bilietų kaina 15 dol.; studentams ir vyresniesiems $10. Bilietus iš anksto galima užsakyti pas Aldoną Mackevičienę 718 380-5442, Aldoną Kepalaitę 212 724-5720, Laimą Šileikytę 212 982-1335. (sk.)

Naujųjų metų sutikimą Kultūros Židinyje šiemet rengia anglų kalbos kursų studentai. Šokiams gros akordeonistų grupė, taip pat bus ir juostelių muzika, šalti užkandžiai ir karšti pietūs. Įėjimo auka — $35 užsisakant iki gruodžio 24 d. Vėliau — $45. Žiūr. skelbimą.

Jaunimo stovykla "Dainava" ieško ūkvedžio. Pageidaujamas pensininkas su žmona. Dėl darbo, atlyginimo ir gyvenimo sąlygų kreiptis į Jaunimo stovyklos tarybos pirm. Vyt. Petrulį, tel. 313-525-0294 arba laišku:
30115 Brookview
Livonia, MI 48152. (sk.)

SVEČIAI IŠ LIETUVOS BUS KULTŪROS ŽIDINYJE

Šį sekmadienį, lapkričio 21 d., Kultūros Židinyje Brooklyne bus įdomus susitikimas. Iš Lietuvos yra atvykęs šiuo metu populiariausias politikas, seimo pirmininko pavaduotojas **Egidijus Bičkauskas.** Kartu su juo lankosi laikraščio "Atgimimas" redaktorius **Stasys Kašauskas.**

Bičkauskas yra buvęs Lietuvos atstovu Maskvoje. Seime jis šiuo metu yra komisijos kovai su organizuotu nusikalstamumu pirmininkas. Kaip tik tuo reikalu jis ir atvyko į Washingtoną. Čia kalbėsis su FBI, CIA darbuotojais. Iš Washingtono lapkričio 20 d. atvyks į New Yorką ir apsistos pas Nijolę ir Jurgį Valaičius Greenwich, CT.

Lapkričio 21 d., sekmadienį, 1 val. popiet svečių susitikimą su lietuviška visuomene Kultūros Židinyje rengia "Laisvės Žiburio" radijas. Į Lietuvą svečiai išvyksta tuoj po susitikimo.

Politiniame gyvenime Bičkauskas yra Centro Sąjungos pirmininku. Stasys Kašauskas yra parašęs knygą "Leisk, Viešpatie, numirti". Knygoje apžvelgiamas Hitlerio-Stalino sandėris ir jo pasekmės Lietuvai. Taip pat spausdinami kankintų žmonių arba kankinimus mačiusiųjų prisiminimai. Šios knygos pelnas buvo skirtas Rainių kankinių koplyčios statybai, kurios iniciatoriumi ir buvo Stasys Kašauskas.

Visuomenė kviečiama atsilankyti ir praturtinti savo akiratį naujausiomis žiniomis iš Lietuvos.

Reikalinga moteris pastoviam šeimininkės darbui padėti vienam asmeniui. Turi susikalbėti angliškai. Gali ir gyventi ten pat. Skambinti: (718) 847-4497. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, 1994 metams paliko tą pačią metinę prenumeratą — $85 oro paštu. Kiti Lietuvos dienraščiai prenumeratą oro paštu pakėlė 50%. Jau laikas užsisakyti "Lietuvos aidą" 1994 metams arba pratęsti turimą prenumeratą. Čekį $85 išrašyti: "Lietuvos aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Telef. 708 986-1613.

LIETUVIŠKA RADIJO VALANDA TRUMPOM BANGOM

Eternal World trumpų bangų radijo siųstuvas WEWN, 17510 kHx (17 m) kasdien nuo 10 iki 11 val. ryto Lietuvai siunčia religinę radijo programą. Puikia lietuvių kalba skaitomos Šv. Rašto ištraukos, kalbamas rožančius, grojama bažnytinė muzika ir kt. Įrašai padaryti Romos lietuvių.

SOPHIE'S AGENCY
67 Driggs Ave.
Brooklyn, NY
siūlo moterims darbus: šeimininkauti arba prižiūrėti vaikus. Gyventi šeimoje. Labai geri atlyginimai. Turi susikalbėti angliškai. Agentūra parūpina darbus be jokio mokesčio. Skambinti: **718 349-6248.** (sk.).

Parduodamas 2-ių šeimų namas Woodhavene, NY, netoli parko. Dėl tolimesnių informacijų skambinti tel.: 718 846-7399. (sk.)

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO.** Pinigai pervedami doleriais. **TRANSPAK,** 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. **CONNECTICUT** valstijoje 203 232-6600, **BOSTONO** apylinkėje 508 428-1004. (sk.)

Tostas už devyniasdešimtmetę. Daugelio lietuviškų organizacijų veikėją ir LDD 7-tos kuopos pirmininkę Bronę Spūdienę, jos gimimo metinių proga šiemet lapkričio 3 d. sveikina būrelis draugų. Iš k.: Marytė Vasilchikov, Irena Klišienė, Elena Gagienė, Neirus Kunigėlis, Nijolė Keller, Vitalis Žukauskas. Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

KULTŪROS ŽIDINIO METINIS SUSIRINKIMAS

(atkelta iš 7 psl.)

Kultūros Židinio biuleteniai. Nežiūrint, kad tų biuletenių išleidimas kainuoja apie kelis šimtus dolerių, jie ir ateityje būsią išleidžiami. Metų pradžioje buvo pakeisti Židinio įstatai, palengvinant įstojimą į Židinio narius naujai atvykusiems iš Lietuvos.

Kalbėdamas apie ateinančius metus, pranešėjas pastebėjo, kad Židinio biudžetui subalansuoti iš narių, organizacijų ir aukotojų reikės surinkti apie 20,000 dolerių. Numatyta suruošti stambią loteriją, reikės kelti ir patalpų nuomą. Nuo gruodžio 5 d., 12 val. būsianti atidaryta kavinė.

A. Mačiulaitis savo pranešimą baigė šiais padrąsinančiais žodžiais: "Kas liečia Židinio ateitį, pilnai tikiu, kad bendrom jėgom, kaip nors sugebėsime sėkmingai išlaikyti Kultūros Židinį ir perduoti jį jaunesniajai kartai, nes jai jis gali būti net daugiau reikalingas negu mums, atsivežusiems mielus ir gyvus tėvynės prisiminimus".

Valdybos pirmininkui Algirdui Jankauskui į susirinkimą negalėjus atvykti, jo pranešimą apie reikalingus atlikti remontus, pagerinimus ir Židinio priežiūrą perskaitė sekretorė Aldona Marijošienė.

Kruopščiai paruoštą Židinio finansinę apyskaitą pateikė iždininkas Vytautas Kulpa. 1992/93 finansinių metų Kultūros Židinio sąmata buvusi numatyta $50,000. Pajamų buvo gauta $48,000. Taip kad metai buvę užbaigti su mažu deficitu. Nario mokestį buvo užsimokėję tik 60 narių. Didžiausias pajamų šaltinis — patalpų nuoma. Lietuviškų organizacijų parengimams sumažėjus, patalpas nuomojant kitataučiams, į Židinio kasą įplaukė apie $33,000. Lietuvių organizacijos už patalpų naudojimą moka mažiau. Bet esą, būna ir tokių atvejų, kad ir iš viso užmiršta atsilyginti. Blogiausia, kad patalpas užsako, renginį atšaukia, o Židiniui nepraneša. Patalpos lieka tuščios, o jas išnuomoti jau būna vėlu. Pačios didžiausios Židinio išlaidos esančios už jo priežiūrą, apšvietimą, apšildymą, vandenį ir apdraudą. Žvelgiant į ateitį, sako iždininkas V. Kulpa, nebegalėsime pasitenkinti $50,000 suma, bet reikės sutelkti $60,000 su viršum.

Piniginės revizijos apyskaitą atliko Laima Lileikienė. Patikrinusi knygas ir pateisinamuosius dokumentus, rado, kad viskas vesta tvarkingai ir visos išlaidos dokumentuotos. Pridėjo pastabą, kad retkarčiais už salės naudojimą atsilyginama grynais pinigais. Būtų naudinga įvesti geresnę kontrolės procedūrą. Apyskaitą skaitė A. Marijošienė.

Po visų pranešimų vyko gyvos diskusijos, svarstymai, pasiūlymai.

Į Tarybą, papildomai, 3-jų metų kadencijai, buvo renkami 3 nariai.

Iš pristatytų 5 kandidatų buvo išrinkti: dr. Jonas Bilėnas — gavęs 55 balsus, Vacys Steponis — 36 ir Algirdas Česnavičius — 31. Petras Petraitis ir Rimas Ignaitis, abu gavę po 28 balsus, liko kandidatais.

Mandatų komisijos pranešimu, asmeniškai balsavo 30 narių, 27 su įgaliojimais ir 9 organizacijos. Buvo užskaityti 62 legalūs balsai.

Susirinkimą uždaręs Židinio Tarybos pirmininkas Algirdas Mačiulaitis visus pakvietė pasistiprinti Židinio prižiūrėtojų Raimundo ir Valdos Gaubų paruoštais sumuštiniais, kava ir saldumynais.

p. palys

DĖMESIO

Dar turime pilnus komplektus: Lietuvių Enciklopedijos 37 t., Encyclopedia Lituanica, 6 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kaina 60 - 80 ct. už svarą. Teirautis:
J. Kapočius,
P. O. Box 752
Cotuit, MA 02635
Tel. 1-508-428-6991.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI IR TRANSPAK

TALPINTUVAI į Lietuvą - **KAS SAVAITĘ.**
Skubiems siuntiniams - **AIR CARGO.**
PINIGAI pervedami **DOLERIAIS.**

ŠVENTINIAI ŽIEMOS SIUNTINIAI

$39.- Aspirino 250 tbl., multivitaminų 250 tbl., tirpi kava, malta kava, tirpi arbata "Citron", kakava, apelsinų koncentratas, vafliai, aliejus, mėsos konservai. VISKAS UŽSIENIETIŠKA.

$98.-

Dešra*	1.5 kg	Mėsos konservai	3 dėž.
Šprotai	3 dėž.	Apelsinų koncentr.	1.5 ltr.
Margarinas	1 kg	Aliejus	3 ltr.
Olandiškas sūris	1.5 kg	Riešutai	1 kg
Tirpi kava	200 g	Vafliai	3 pok.
Malta kava	300 g	Cukrus	4.5 kg
Kakava	400 g	Ryžiai	2.5 kg
Makaronai	2.5 kg	Džiov. abrikosai	1 kg
Majonezas	0.5 kg	Konservuota silkė	0.5 kg
Aspirinas	250 tbl.	Multivitaminai	250 tbl.

VISKAS UŽSIENIETIŠKA **55 svarai=25 kg**
* - Dešros lietuviškos, aukščiausios kokybės.

$75.- Įvairaus maisto be mėsos.
Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti didesnį kiekį aspirino ir vitaminų.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą

TRANSPAK
2638 W. 69th STREET
CHICAGO, IL 60629
(312) 436 - 7772

NY LAK JAUNIMO SKYRIUS
KVIEČIA VISUS ATSILANKYTI Į
TRADICINIUS PADĖKOS DIENOS ŠOKIUS

"TURKEY DANCE"

Kultūros Židinyje pektadienį, lapkričio 26 d.
Pradžia 8 v.v. Įėjimo auka $5.00.

-- Savi gėrimai neatsinešami --

NAUJAI ATVYKĘ IŠ LIETUVOS
ANGLŲ KALBOS KURSŲ STUDENTAI
rengia

Naujųjų Metų sutikimą

pektadienį, 1993 m. gruodžio 31 d., 8 val. vakaro
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Bus šalti užkandžiai, karšti 3-ų patiekalų pietūs.
Tortai, pyragai, kava. Šampanas ir gėrimai. Veiks turtingas baras.
Mandagus ir greitas patarnavimas prie stalų.

Šokiams gros akordeonistai ir bus duodama juostelių muzika.
Bus pravedami kolektyviniai liaudies žaidimai, šokiai, dainavimas.

Įėjimas 35 dol. asmeniui, užsisakyti iki gruodžio 24 d. Užsakant stalą 10-iai asmenų - 325 dol.
Vėliau užsakant - 45 dol. asmeniui.
Vietas užsakyti skambinant Modestui Žikui tel.: **(718) 441-1215.**

Čekius rašyti: M. Žikas,
90-16 Park Lane South,
Woodhaven, NY 11421.

ATVYKITE VISI Į KUTLTŪROS ŽIDINĮ IR LIETUVIŠKOJE APLINKOJE
JAUKIAI SUTIKITE NAUJUS METUS!

Auka iš pelno skiriama Kultūros Židiniui ir anglų kalbos kursams paremti.